

Tartu Ülikool
Kultuuriteaduste instituut
Etnoloogia osakond

Marija Tihonova

NOORTE SISENEMINE EESTI ÖÖKULTUURI MAASTIKULE

Bakalaureusetöö

Juhendaja:
Karin Leivategija

Tartu 2026

Olen bakalaureusetöö kirjutanud iseseisvalt. Kõigile töös kasutatud teiste autorite töödele, põhimõtteliste seisukohtadele ning muudest allikaist pärinevatele andmetele on viidatud.

Marija Tihonova

27.05.2026

Annotatsioon

Käesolev bakalaureusetöö uurib noorte sisenemist Eesti alternatiivse ööelukultuuri maastikule peosarja Puhas Kräu näitel. Töö eesmärk on analüüsida, kuidas noored loovad ja hoiavad elus Eesti öökultuuri, millised väärtused ja motivatsioonid nende tegevust suunavad ning kuidas toimivad kogukondlikud võrgustikud ja DIY-lähenemine. Empiiriline materjal põhineb intervjuudel Puhas Kräu korraldajate ning Tallinna ja Tartu ööasutuste esindajatega. Tulemustest selgus, et noorte sisenemine ööelukultuuri toimub peamiselt tutvuste, isikliku huvi ja kogukondlike sidemete kaudu. Olulisel kohal on loominguline eneseväljendus, alternatiivsete kultuuriruumide loomine ning soov pakkuda peavoolukultuurile valikuvõimalusi.

Märksõnad: alternatiivne klubikultuur, ööelu, kogukond, väärtused, noorte sisenemisteed

Sisukord

Sissejuhatus.....	6
1. Ülevaade alternatiivsest klubikultuurist.....	10
1.1 Klubikultuuri sotsiaalsed ja majanduslikud probleemid.....	11
1.2 Noorte roll ja väärtused Eesti ööelukultuuris.....	12
2. Metodoloogia ja allikad	15
2.1 Uurimismeetod ja valim.....	15
2.2 Teemaanalüüs.....	17
3. Noored ööelukorraldajana alternatiivses ööelukultuuris	18
3.1 Puhas Kräu	18
3.1.1 Sisenemisted öökultuuri maastikule ja DIY-kultuur	19
3.1.2 Puhta Kräu erisus ja inspiratsioonid.....	19
3.1.3 Ürituste korraldus	20
3.1.4 Publik ja atmosfäär	21
3.1.5 Turvalisus ja majanduslik olukord	22
3.1.6 Kogemuste kujunemine ning peosarja lõpp	24
3.2 Klubide esindajate perspektiiv	25
3.2.1 Klubi roll ja väärtused	25
3.2.2 Sisenemisted öökultuuri maastikule	27
3.2.3 Noorte motivatsioon ja väärtused.....	29
3.2.4 Tutvused ja skeenes püsimine	31
3.2.5 Uuendused	32
Kokkuvõte.....	34
Kasutatud kirjandus ja allikad.....	36
Lisad	42
Lisa 1. Külalis-DJ-de ja <i>live</i> -artistide SoundCloud'i profiilid.....	42
Lisa 2. Küsimuskava ürituste organiseerijatele.....	42
Lisa 3. Küsimuskava ööasutuste esindajatele	44

Lisa 4. Puhta Kräu ürituse disaini näide.....	45
Lisa 5. Puhta Kräu ürituse lavakujundus.....	46

Sissejuhatus

Öökultuur ei ole pelgalt meelelahutus, vaid see on ka oluline osa noorte kultuurilisest ja sotsiaalsest elust. Ööelu pakub võimalust tugevdada sotsiaalseid suhteid ja kogukonda. Tihtipeale on noored just need, kes toovad skeenesse värskust, eksperimenteerimisjulgust ja isetegemise vaimu, mis väljendub väikestes, sageli sõpruskondlikult alguse saanud alternatiivpidudes ja -sarjades. Selliste algatuste kaudu sünnib ööelu, mis on samaaegselt nii vaba aja veetmise vorm kui ka loov eneseväljendus ja sotsiaalne ruum kogukonna tekkeks.

Käesolevas bakalaureusetöös uuritakse noorte sisenemist Eesti öökultuuri maastikule peosarja Puhas Kräu näitel. Analüüsitakse, kuidas noored hakkavad tegutsema Eesti klubikultuuris peokorraldajate, DJ-de või teiste ööelu loojatena.

Puhta Kräu sarja organiseerimise taga oli kaks noormeest, mõlemad on hobikorras DJ-d ja muusikaprodutseerijad. Puhta Kräu puhul oli tegemist muusika- ja peoüritustega, kuhu kutsuti kokku erineva muusikastiiliga DJ-sid ja ka *live* esinejaid (nt SipElga14, InesDaFerrari, San Hani, Metabora jpt, vt lisa 1). Nende esimene üritus toimus 2023. aasta augustis Tartus Kivi Baaris. Viimane üritus toimus 2. augustil 2025. aastal, kus tähistati Puhta Kräu 2-aastaseks saamist. Puhas Kräu enam aktiivselt ei tegutse. Enamasti toimusid üritused Tartus, kohtadeks on olnud Kivi Baar, Genialistide Klubi, Naiiv (Sulps), kuid sari liikus edasi ka Tallinna, klubidesse demoClub, HALL, Paavli Kultuurivabrik. Samuti on Puhta Kräu DJ-d olnud teiste ürituste külalisesinejad, olles ise peo organiseerimisest eemal. Peosari jõudis ka laiema publikuni, näiteks osaledes 2025. aasta juulis toimunud KIKUMU kino-, kunsti- ja muusikafestivalil. Puhas Kräu on kutsunud enda pidudele esinema artiste nii Eestist kui ka välismaalt, näiteks Brasiiliast ja Inglismaalt. Olen Puhta Kräu toimetamisi ise algusest peale näinud, olles publiku ja kogeja rollis. Käesoleva uurimistöö käigus käsitlen aga korralduslikku poolt, küsides, kuidas jõuavad noored korraldajad ning DJ-d peosaali.

Minu töö eesmärk on uurida, kuidas noored täiskasvanud loovad, arendavad ning hoiavad elus Eesti öökultuuri, keskendudes sisenemisteedele, motivatsioonidele ja väärtustele. Tunnen, et ööelukultuur on kujundanud minu identiteeti ning seetõttu on see teema minu jaoks isiklikult oluline. Isiklik kokkupuude ööelukultuuriga ajendas mind uurima noorte rolli ja kogemusi Eesti alternatiivses klubikultuuris. Naudin ise sarnastel pidudel käimist ning olen märganud, et just noored on sageli nii DJ-de kui ka klubiürituste korraldajate rollis.

Puhta Kräu tegutsemisaeg jäi lühikeseks, kuid selle lühikese aja jooksul suudeti saavutada endale koht Eesti ööelu skeenes. Käesoleva bakalaureusetöö kirjutamine annab mulle võimaluse avada Puhta Kräu DJ-de ja ürituste korraldajate tegevuse kaudu kujunevaid kogukondlikke ja kultuurilisi praktikaid öökultuuris.

Eesti klubikultuuri käsitlev olemasolev kirjandus keskendub, näiteks noortekultuurile ja subkultuuridele, millest kirjutab Airi-Alina Allaste raamatus „Subkultuurid: Elustiilide uurimused“ (2013). Lisaks on Allaste avaldanud artikli „Klubikultuur Eestis“ kogumikus „Ülbed üheksakümnendad: Probleemid, teemad ja tähendused 1990. aastate eesti kunstis“ (2001: 67-82), kus ta annab ülevaate Eesti klubikultuuri arengust. Tallinna Ülikoolis kaitstud Merilin Kuklase magistritöö „Ööeluga kaasnev müra ja võimalikud meetmed selle reguleerimiseks Põhja-Tallinna linnaosa näitel“ (2021) toob esile ööelu olulisuse majanduslikus, sotsiaalses ja kultuurilises kontekstis ning Põhja-Tallinna tähtsuse Tallinna ööelukultuuri keskusena. Natalie Metsa Tallinna Ülikoolis kaitstud magistritöö „Eesti- ja venekeelsete inimeste integratsioon läbi klubikultuuri Sveta Baari näitel“ (2024) näitab, kuidas alternatiivne klubikeskkond võib toimida erinevate rahvuste lõimumiskeskonnana, kus muusika ning sarnane ööelupraktika aitavad luua kogukonnatunnet. Metsaga sarnaselt käsitleb Anastasiia Cherkasova enda magistritöös „*Community in Sound: A Case Study of Nightlife Clubbing Scene in Tallinn, Estonia*“ / „Helikogukond: juhtumiuuring öisest klubiskeenest Tallinnas Eestis“ (2023) Tallinna klubikultuuri kogukondliku ja sotsiaalse ruumina, kus muusika ja ühised peokogemused loovad inimeste vahel tugevaid suhteid. Ann-Katriin Kelderi Eesti Kunstiakadeemias kaitstud magistritöö „Üüriga tuli kaasa kolm valvekoera ehk alternatiivklubid Tallinna näitel“ (2024) käsitleb Tallinna alternatiivklubisid sisearhitektuurilisest vaatenurgast. Kelder toob välja, kuidas alternatiivklubid kasutavad ruumi kujundamisel (mööbel, dekoratsioonid, tehnika) elemente, mis võimaldavad küllastajal tunda ennast vabalt ja enesekindlalt. Peeter-Marko Mikk kaitses 2012. aastal enda magistritööd „Otsingute aeg kultuurikorralduses: 1990. aastate Tartu alternatiivse klubikultuuri teke ja arengud“, mis käsitleb Tartu alternatiivse klubikultuuri kujunemist 1990. aastatel. Karin Leivategija Eesti Rahva Muuseumi näitus „Kellele kuulub öö?“ (2024-2025) vaatles, kuidas Eesti ööelu on minevikus kogetud ning avas tänapäeva öökultuuri erinevaid tähendusi. Projekti raames valmib Leivategija doktoritöö „Öökultuur või moraalne transgressioon? Põrkuvate öönarratiivide loomepõhisest uurimisest, kureerimispraktikatest ja representeerimisest“. Subkultuurilises kontekstis käsitleb Mari-Liisa Parderit uurimistöö „*Communication of Alcohol Consumption Practices and Situational Abstinence as a Basis*

of Prevention: A Study of Estonian Adolescents“ (2020) noorte alkoholitartvitamist eakaaslaste surve ja subkultuuriliste normide kontekstis. Uuringust selgub, et alkoholi tarvitamine on noorte jaoks sageli seotud grupikuuluvuse, sotsiaalse aktsepteerituse ja hirmuga sõpru kaotada, mistõttu nähakse alkoholi joomist olulise osana ühisest sotsiaalsest kogemusest. Marit Mäesalu töö „*Music-Centered Youth Cultures in Estonia*“ (2011) käsitleb muusikakeskset rolli Eesti noortekultuurides ja identiteediloome protsessides. Mäesalu toob välja, et muusikaga seotud subkultuurid ja klubiline tegevus loovad noortele kuuluvustunde ja võimaluse eristuda peavoolukultuurist. Sarnased jooned ilmnevad ka käesolevas uurimuses.

Minu töö teema on aktuaalne, kuna noorte sisenemist ja tegutsemist öökultuuris pole Eestis seni põhjalikult uuritud. Käesolev töö aitab paremini mõista, kuidas noored täiskasvanud kujundavad ja uuendavad öökultuuri maastikku tänapäeval. Töö käsitleb noorte rolli nii ürituste korraldamisel kui ka klubikultuuri kogukonna loomisel ja arendamisel. Bakalaureusetöö eesmärk on vastata järgmistele küsimustele: Kuidas noored satuvad öökultuuri korraldus- ja loomevaldkonda? Millised väärtused ja motiivid suunavad nende tegutsemist? Kuidas toimivad võrgustikud ja tutvused skeenesse sisenemisel?

Uurimuse peamiseks allikaks on intervjuud Puhta Kräu organiseerijatega (küsimuskava, vt lisa 2), samuti intervjuerisin kolme klubi esindajat – Tartust ööasutuse esindaja, Tallinnast Tpsi programmijuht Annabel Vadi ning Tallinna ühe ööasutuse programmijuht. Analüüsis kasutan ka oma osalusvaatlust ja kogemust. Puhta Kräu üritustesarja raames on toimunud kuusteist pidu, mis sisaldavad ka koostööüritusi, kus kaks või enam üritustesarja organiseerivad üheskoos peo. Lisaks on olnud Puhas Kräu ka külalisesineja teistel pidudel ning ka ühel festivalil. Olen viibinud peaaegu kõigil Puhta Kräu korraldatud pidudel, v.a ühel juhul.

Töö teoreetiline osa toetub klubikultuuri ja alternatiivkultuuride uurimustele, mis käsitlevad ööelu kui sotsiaalset, majanduslikku ja kultuurilist nähtust. Kasutatud kirjandus keskendub sellele, kuidas klubikultuur on viimaste aastakümnete jooksul muutunud järjest dünaamilisemaks ja killustunumaks ning kuidas see mõjutab inimeste identiteedi kujunemist ja kogukondade loomist. Lisaks käsitletakse ööelukultuuri majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme ning noorte võimalusi tegutseda sellises skeenes.

Töö jaguneb kolmeks põhiosaks. Esimene peatükk põhineb teoreetilisel materjalil, kus antakse ülevaade alternatiivsest klubikultuurist, klubikultuuri sotsiaalsetest ja majanduslikest probleemidest ning noorte rollist ja väärtustest Eesti ööelukultuuris. Teises peatükis kirjeldan uurimismeetodit, teemaanalüüsi ning uurimisprotsessi. Kolmandas peatükis analüüsin uurimustulemusi. Sellele järgneb kokkuvõte, kasutatud allikate ja kirjanduse loetelu, ingliskeelne resümee ning lisad.

1. Ülevaade alternatiivsest klubikultuurist

Käesolevas töös keskendun alternatiivsele klubikultuurile, tuginedes levinud eristusele peavoolu- ja alternatiivklubide vahel. Toon välja üldised erinevused nende kahe vahel, toetudes erinevatele autoritele.

Sarah Thornton käsitleb „*Club Cultures: Music, Media and Subcultural Capital*“ (1996) klubikultuuri kui subkultuurilist välja, kus noored loovad identiteeti, eristuvad peavoolust ning omandavad teadmisi, maitseelistusi ja käitumisviise, mis annavad staatuse klubi skeene sees. Anita Jóri ja Martin Lücke „*The New Age of Electronic Dance Music and Club Culture*“ (2020) keskendub elektroonilise tantsumuusika ja kaasaegse klubikultuuri arengule globaliseerunud maailmas. Natalie Mets toob välja „Eesti- ja venekeelsete inimeste integratsioon läbi klubikultuuri Sveta Baari näitel“ (2024), kuidas alternatiivne ööelu võib luua turvalise ja avatud keskkonna erineva taustaga inimestele. Airi-Alina Allaste koostatud raamat „Subkultuurid“ (2013) annab ülevaate erinevate noortekultuuride ja subkultuuride kujunemisest Eestis. Need on peamised tööd, mis aitavad mõtestada noorte rolli Eesti alternatiivses ööelu maastikul.

Alternatiivset klubikultuuri iseloomustab läbimõeldud muusikavalik ning on seotud kindlate identiteedigruppidega; peavoolu klubikultuuri esindavad tuntud ööklubid, kus võib kuulda pigem raadiohitte. Alternatiivse klubi külastajad on pikaajalisema pühendumusega, kes soovivad saavutada mingisugust vaimset või meelelist kogemust. (Mets 2024: 59) Peavoolu klubid on ettevõtted, mille suurem eesmärk on saavutada majanduslikku kasu. Neid klubisid iseloomustab viisakas (*smart casual*) riietus, hedonistlik käitumine ja *circuit drinking*¹ (Hollands 2002: 163). Sellised kohad on enamasti suuremate ettevõtete valduses ning suunatud laiemale publikule, sh turistidele (Mets 2024: 59). Alternatiivsed klubid toimivad lisaks meelelahutusele ka ideede vahetamise, koostöösuhte loomise ning usaldusel põhinevate võrgustike kujunemise paikadena (Mets 2024: 64). Lisaks seostatakse selliseid kohti uimastite tarvitamisega, samas kui peavoolu kohad ning pubid on seotud rohkem alkoholi tarbimisega (Forsyth 1997: 172).

¹ *Circuit drinking* ehk pidutsemispraktika, mille käigus liigeldakse õhtu jooksul mitme baari või klubi vahel ning alkoholi tarvitatakse järjest erinevates peokohtades (Cambridge Dictionary, 26.05.2026).

1.1 Klubikultuuri sotsiaalsed ja majanduslikud probleemid

2025. aastaks, kui mina teemaga tegelema hakkasin, olid mitmed ööklubid ja alternatiivsed klubid oma ukсед kinni pannud. Pildilt on kadunud Sveta Baar, Naiiv, Kauplus Aasia jpt. Enamasti on selle põhjuseks finantsraskused. (Potisepp 2023; Saagim 2023; Uustalu 2024) Elukalliduse kasv on vähendanud inimeste võimalusi kultuurielus osaleda ning suurendanud samal ajal loomeasutuste kulusid. Eriti raskes olukorras on alternatiivkultuuri paigad, mis ei keskendu alkoholi müügile ega peavoolule ning panevad põhirõhu mitmekesisele kultuuriprogrammile. (Öine Tallinn 2035 2025: 13-14) Ka COVID-19 pandeemial oli märkimisväärne mõju öökultuurile (Rebane 2024).

Lisaks finantsraskustele seisavad klubid silmitsi ka muude probleemidega. Karin Leivategija seostab klubide raskusi osaliselt gentrifikatsiooniga (Leivategija 2024: 2). Loome- ja klubikultuur aitab vähearenenud piirkondi atraktiivsemaks muuta, kuid kui arendus käivitub, tõusevad kinnisvarahinnad ning samad klubid surutakse välja või hoopis suletakse (nt lammutamise või ümberehituse tõttu). Probleemiks on ka veel see, et ööelu vajadustega ei arvestata piisavalt, kuna linnad on planeeritud ja ülesehitatud peamiselt päevasteks tegevusteks ning see omakorda raskendab ööeluasutuste tegutsemist. Lisaks toob autor välja ööelu negatiivse kuvandi. Kuna ööelu seostatakse tihti probleemidega (nt meelemürgid, müra), siis selle positiivne sotsiaalne ja kultuuriline väärtus jääb tahaplaanile ning toetus sektorile on väiksem. (Leivategija 2024: 2) Näiteks on Genialistide Klubi juba pikalt olnud kriitika all – klubi läheduses elavad elanikud kurdavad, et klubist kostuv müra häirib öörahu, mis seab ohtu klubi edasise tegutsemise (Jurkov 2025). Tartu linn pakkus klubile rahalist tuge, mille abil nüüd muusika naabriteni nii valjult ei kostu (Uuetoa 2025). Lisaks avaldas klubi Hooandja kampaania, kus nad heliisolatsiooniks ja muudeks töödeks inimestelt toetust küsisid. Kampaania lõppes 30. novembril 2025 ning see sai edukalt rahastatud. (Hooandja 2025)

Euroopa klubikultuuri rahvusvaheliseks keskuseks peetakse Berliini. Nimelt kirjutab Martin Lücke, et kuna Berliin on muutunud viimastel aastakümnetel tähtsaks klubimuusika keskuseks, siis see tõmbab ligi massiliselt rahvast väljaspoolt Saksamaad (Lücke 2020: 55). *Clubcommission*'i uuringus selgus, et 42% vastanutest ütles, et Berliini kolimise põhjuseks oli sealne klubikultuur. Selline huvi toetab linna, sh sealsete klubide majanduslikku külge,

sest suurenenud küllastajate hulk loob suurema nõudluse ürituste piletite ja sellega seotud teenuste järele. Teisest küljest võib see pikemas plaanis ohustada kohaliku klubikultuuri toimimist, sest kasvav eluasemevajadus ja sellega kaasnev gentrifikatsioon võivad klubidele kaasa tuua rangemad mürapiirangud ning muud reeglid. (Clubcommission 2019) Seetõttu on Berliini klubikultuuri kasvuga kaasnenud ka mitmeid probleeme, mis sarnanevad Eesti omadega. Majandusraskuste tõttu on mitmed tuntud klubid enda ukсед pidanud sulgema. Sellist nähtust kutsutakse *clubsterben*'iks ehk klubide hääbumiseks. Seda süvendavad pandeemia järelmõjud, inflatsioon, kasvanud energiakulud ning kõrged üürihinnad. (Guardian 2025)

Lisaks majanduslikele teguritele mõjutavad olukorda ka muutused noorte käitumises. Klubiküllastajate keskmine vanus on tõusnud ning 18-21-aastased osalevad ööelus vähem kui varasemad põlvkonnad, eelistades käia klubide asemel festivalidel. Ekspertide sõnul võib selline oluline osa Berliini kultuurist ilma riikliku toeta (nt üürihindade reguleerimiseta) hääbuda, mistõttu on klubide tulevik ebakindel. (Guardian 2025)

1.2 Noorte roll ja väärtused Eesti ööelukultuuris

Eesti klubikultuuri üldine haavatavus ja pidevad muutused mõjutavad otseselt ka noori, kes soovivad sellesse maastikku siseneda tegijatena ja loojatena. Kui suuremad ja püsivamad klubid peavad silmitsi seisma majanduslike ja regulaarsete raskustega, siis noored loojad otsivad sageli alternatiivseid võimalusi oma tegevuse alustamiseks. Seetõttu on klubikultuuri osaks olnud mitmed isetegemise (DIY) põhimõtetel toimivad peosarjad ja kogukonnad, mille eesmärk on eneseväljendus ja kogukonna loomine või lihtsalt millegi uue proovimine. Rene Mäe väidab, et DIY-tegevuspraktika ja väikesemahuline kultuuritootmine arenesid tänu interaktiivsust toetavale tehnoloogiale (sotsiaalmeedia, muusikaplatvormid), sest just tänu sellele on kasvanud muusikute, plaadifirmade ja muude kultuuritootjate võimalused globaalses mastaabis tegutsemiseks ja globaalse kuulajaskonna saavutamiseks. Lisaks on sotsiaalmeedias enda loomingu jagamine enamasti tasuta ning vajadus plaadifirmade või mänedžeride järgi on väike. Samu DIY-meetodeid, kus rõhk on artistide iseseisvusel ja otsesuhtlusel publikuga, kasutatakse ka kontsertide ja väikeürituste korraldamises. (Mäe 2013: 238)

Lukas Drevenstedt käsitleb klubikultuuriga lähedalt seotud turvalisuse teemat ning rõhutab vähemuste kaasamise olulisust klubielus (Drevenstedt 2020: 15). Lücke sõnab, et Berliini klubid peavad oluliseks esindada kohalikke esinejaid ning noori talente (Lücke 2020: 66). Drevenstedt väidab, et klubide oluline funktsioon on tagada turvalisus nii küllastajatele kui ka esinejatele. Paljude artistide jaoks on klubi intiimne koht, kus katsetatakse uusi muusikastiile, lugusid või lavalisi etteasteid. Esinejate ja küllastajate, näiteks tantsijate, filmimine võib tekitada ebamugavust ja häirida turvatunnet. Klubi asub justkui isikliku ja avaliku sfääri ristteel. (Drevenstedt 2020: 16) Turvalise ruumi teemat on käsitlenud ka Annabel Kuusik enda bakalaureusetöös „Turvalisem tantsuruum alternatiivsetel elektroonilise muusika tantsupidudel“ (2025). Kuusiku uurimusest selgub samuti, et osalejad tajuvad tantsuruumi privaatse ja turvalise keskkonnana, mida võib häirida telefoni kasutamine, ere valgus ning pildistamine ja filmimine (Kuusik 2025: 23). Privaatsuse tagamiseks on osades klubides kehtestatud pildistamis- ja filmimiskeeld, näiteks klubis HALL katsid turvamehed telefonikaamerad kleepsudega kinni (välitöömaterjalid, edaspidi VM 2023). Mets on välja toonud, et meelelahutus on alternatiivsete klubide juures oluline, kuid märkimisväärne on ka üksteise toetamine ning jagatud kogemused. LGBTQ+ inimeste jaoks tähendab see turvalisust ning aktsepteeritavust, kus nad saavad olla nemad ise. (Mets 2024: 65) Tartust võib tuua näite, Genialistide Klubist, kus toimub igakuiselt üritus „Vikerruum“, mille eesmärk on prioritseerida LGBTQ+ inimesi ning muuta nende jaoks peoruum turvalisemaks (Genialistide Klubi 2025). Samuti toimuvad samas asutuses Erasmuse tudengitele mõeldud karaoke õhtud, kus on võimalik tutvuda uute välistudengitega (Genialistide Klubi 2025). Mõlemad üritused on organiseeritud just noorte endi poolt. Nende näidete varal võib öelda, et noortel on olemas motivatsioon panustada ööellu ja klubikultuuri kaasavamaks muutmisse.

Thornton väidab, et klubimaastiku selge piiritlemine on raske, sest see on oma olemuselt pidevas muutumises. Klubid ja klubi üritused muudavad pidevalt asukohti, nimesid ja stiili, mistõttu ei püsi ööelu kunagi staatiline. Sama dünaamiline on ka ööelus osalejate ring – klubitajad liiguvad ühe publiku koosseisust teise ning võivad teatud hetkest loobuda klubides käimisest täielikult. Nii kujuneb klubikultuuris nähtus, mis on ühtaegu ajastuomane, ajas muutuv ja killustunud. (Thornton 1996: 98-99) Selline pidev muutumine loob olukorra, kus ka noorte roll klubimaastikul ei ole kunagi püsiv, näiteks nad sisenevad klubimaastikule erinevate ajutiste projektide kaudu, katsetavad rolle DJ või korraldajana ning liiguvad varem või hiljem uute tegutsemiste juurde. Thornton'i kirjeldatud voolavus ja dünaamilisus

iseloomustavad hästi ka tänapäeva noori, kelle jaoks tähendab klubikultuur katsetamisruumi, võimalust õppida ja end väljendada. Eesti kontekstis avaldub see dünaamilisus väga selgelt. Klubimaastik on Eestis väike ja omavahel tihedalt seotud klubiruumid vahetavad kohti, sulguvad või muudavad enda profiili, üritustesarjad tekivad ja kaovad. Selline ebapüsivus ei ole üksnes halb, sest uutele tulijatele tähendab see ideaalset pinda omaalgatuslike projektide jaoks. Tihtipeale ei ole alternatiivkultuuri puhul oluline suur publik või suure kasumi saamine. Tähtsamaks peetakse võimalusi katsetada uusi ideid ning luua ruumi uutele tulijatele ja sündmustele, millest võivad välja areneda uued projektid. Nii on ka Genialistide Klubi tegevjuht Jaan Kroon öelnud: „Meie maja ei pea alati puupüsti täis olema, aga huvitavamatele asjadele, millest kasvavad välja uued sarjad, peab ka võimalus jääma“ (Müürileht 2024).

Just sellises muutavas ja killustunud kultuuriruumis tegutseb ka käesoleva uurimistöö fookuses olev Puhast Krau, kelle tegevus illustreerib Thornton'i kirjeldatud klubikultuuri voolavust: nende pidude identiteet ei ole seotud ühe kindla koha või püsiva publikuga, vaid pigem liikuvate kogukondade, sõpruskondade ja muusikaeelistuste ümber kujuneva dünaamilise ööelu väljaga.

2. Metodoloogia ja allikad

2.1 Uurimismeetod ja valim

Käesolev uurimistöö on kvalitatiivne ning uurimisel tuginesin nii kirjalikele kui ka suulistele intervjuudele. Kvalitatiivne uurimus tähendab, et püütakse vastata küsimusele „miks?“, otsitakse tähendust ning vaadeldakse uuritavate käitumist ning seisukohti. Selline uurimus on deduktiivne ehk lähtutakse üldistest eeldustest ja varasematest uurimustest. (Annist *et al* 2017: 60-61) Suuliste intervjuude puhul kasutasin poolstruktureeritud intervjuu formaati ehk küsimused olid kirjalikult ette valmistatud teemaplokkide kaupa. Sellise struktuuri puhul võib mõne küsimuse vahele jätta ning küsida jooksvalt lisaküsimusi. (Annist *et al* 2017: 74) Kirjalike intervjuude puhul on tegemist virtuaalse etnograafia meetodiga ehk uurimisprotsess toimub peamiselt läbi interneti (Annist *et al* 2017: 86). Töös käsitletud intervjuud toimusid ajavahemikus november 2025 – aprill 2026.

Puhta Kräu korraldajatega oli intervjuu nõusoleku saamine lihtne. Esimene intervjuu (november 2025) toimus Karoliga tema Tallinna kodus. Enne intervjuu toimumist oli tal võimalik küsimustega tutvuda ning intervjuu ajal olid need küsimused tal ees. Teise Puhta Kräu organiseerija, Karliga, leppisime kokku kirjaliku intervjuu, kuna informant elab ja õpib Saksamaal, Berliinis. Kirjalik intervjuu tundus Karliga seepärast kõige mugavam. Intervjuuküsimused edastasid Karlile 2026. aasta veebruarikuu alguses ning vastused sain kätte aprillikuu keskpaigas.

Karol (sünd 2005) on Tartus üles kasvanud. Pärast keskkooli lõpetamist asus ta Eesti Kunstiakadeemiasse õppima graafilist disaini, millega on ta tegelema 10-11-aastasest saati. Lisaks on tema tegevusvaldkonnas suure tähtsusega muusika, peamiselt selle produtseerimine ning DJ-na üles astumine. Karl (sünd 2005) on samuti Tartus üles kasvanud ning pärast gümnaasiumi lõpetamist läks Berliini elektroonilist muusikaproduktiooni õppima. Lisaks sellele esineb ta DJ-na, korraldab üritusi, näiteks Dreamscape Festivali, kus ta kureerib programmi ning tegeleb turunduse ja kommunikatsiooniga.

Töö esialgne teemapüstitus oli lai ja üldine, mistõttu aitasid küsimuskava koostamine ning esimese intervjuu läbiviimine uurimisfookust täpsustada. Küsimuskava (vt lisa 2) on ülesehitatud temaatiliste plokkidena, liikudes üldiselt (taust, isiklik kogemus)

konkreetsemale (Puhta Kräu tegevus). Küsimuste koostamisel lähtusin bakalaureusetöö uurimisküsimustest, lisaks proovisin hoida fookust peokorraldajate isiklikel tegevustel ning kogemustel. Intervjuude eesmärk oli eelkõige aru saada, kuidas üks peosari alguse saab ja edasi tegutseb.

Selleks, et mõista paremini Eesti alternatiivse ööelukultuuri korralduslikku poolt, võtsin ühendust ka ööasutuste esindajatega. Intervjuus osalemise nõusoleku sain kolmelt ööeluasutuselt – üks Tartust, kes soovis jääda anonüümseks, ning kaks Tallinnast – Tops ja samuti anonüümseks jääda sooviv klubi. Ka need intervjuud soovisin teha kirjalikult, kuid Tartu ööeluasutuse intervjuu toimus siiski lõpuks telefoni teel.

Nii nagu Puhta Kräu korraldajatele koostatud küsimuskava on ka see kava (vt lisa 3) ülesehitatud temaatiliste plokkidena. Küsimused olid avatud ehk informantidele jätsin ruumi ja vabadust pikalt ja süvitsi vastamiseks. Küsimused on kogemuslikud ehk iga vastus võib olla erinev või ühtida mõne teisega. Küsimusi koostades lähtusin bakalaureusetöö uurimisküsimustest. Ööeluasutuste esindajatega läbi viidud intervjuude eesmärk oli saada sügavamat arusaama sellest, kuidas nad tajuvad noorte sisenemist ööellu korraldajatena, skeene võimalusi ja takistusi, väärtusi ja praktikaid.

Tuleb arvestada, et intervjuuandmetes võib esineda normatiivsust, st intervjuueeritavad ei pruugi kirjeldada tegelikke praktikaid, vaid oma arusaamu sellest, kuidas öökultuuri maastik peaks toimima. Seetõttu käsitlesin vastuseid nii tegeliku olukorra kirjeldusena kui ka informantide arusaamadena ideaalist, kuidas nende arvates asjad võiksid olla.

Kuna enamik intervjuusid toimus kirjalikult, siis ei olnud mul vaja andmete analüüsimiseks vastuseid eraldi transkribeerida, v.a. kahe intervjuu puhul, kus kasutasin TTÜ kõnetuvastusprogrammi *Tekstiks*, mis oli mugav ja kiire lahendus aeganõudvale ja mahukale ülesandele. Nii-öelda traditsioonilisel viisil ehk suuliselt toimunud intervjuude ajal tegin ka märkmeid, mis hiljem olid andmete analüüsil abiks.

Intervjuus osalemiseks nõusolekuid ning konfidentsiaalsust küsisin kirjalikult meili teel. Informantidel palusin intervjuu vastuseid tagasi saates lisada paarilausealine nõusolek, kus oleks kirjas, et nad on nõus intervjuus osalema ning kuidas nende vastustele töös viidata võib. Nagu eelnevalt mainitud, soovis kaks ööasutust jääda anonüümseks. Kolmanda intervjuu viisin läbi Annabel Vadiga, kes on Topsis programmijuht/muusikaürituste korraldaja. Anonüümne Tallinna klubi programmijuht palus lisaks seda, et tema vastuseid ei

seostataks konkreetse klubiga. Vähesel määral kasutatan töös ka isiklikku kogemust ning osalusvaatluse elemente juhtudel, kus need on uurimuse kontekstis asjakohased, neile viidatakse kui välitöömaterjal (VM). Osalusvaatlus on ka virtuaalse etnograafia meetod – uurija vaatlleb, osaleb uuritavate vestlustes ja tegemistes, teeb vajadusel intervjuusid jms (Annist *et al* 2017: 87).

2.2 Teemaanalüüs

Intervjuu materjali analüüsimisel kasutasin teemaanalüüsi meetodit, mille eesmärk oli leida andmetest korduvaid mustreid ja teemasid. See võimaldas uurida, kuidas informandid oma kogemusi ja arusaamu mõtestavad ning millised teemad intervjuudes esile kerkisid. Selline andmete analüüsimine on etnoloogias üsna levinud. (Annist *et al* 2017: 90)

Analüüsi käigus lugesin kirjalikud intervjuud ning transkriptsioonid korduvalt läbi ning tõstsin esile töö uurimisküsimustega seotud korduvad teemad. Selle tulemusena kujunesid välja temaatilised kategooriad, nagu näiteks kogukonnatunde, tutvuste loomise ja alternatiivse ööelu tähendus osalejate jaoks. Andmete analüüsimise käigus pöörasin tähelepanu sellele, kas kirjeldati isiklikku kogemust või oli tegemist üldise arvamusega.

Lisaks kasutan töös visuaalseid materjale, mis võimaldavad antropoloogil näidata uurimisprotsessi ja -tulemusi detailsemalt ja vahetumalt edasi anda (Annist *et al* 2017: 90-91).

3. Noored ööelukorraldajana alternatiivses ööelukultuuris

Käesolevas peatükis avan noorte kultuuritegijate võimalusi siseneda klubiskeenele. Esimene alapeatükk avab Puhta Kräu korraldajate endi perspektiivi, keskendudes nende kogemustele ürituste toimepanijatena ja arusaamale Eesti ööelukultuurist. Teine alapeatükk keskendub klubide perspektiivile ning sellele, kuidas intervjueeritud ööeluasutuste esindajad näevad Eesti ööelukultuuri ning noorte tegutsemist sellel maastikul.

3.1 Puhas Kräu

Puhas Kräu on 2023. aasta suvel alguse saanud muusikaürituste sari, mis tegutses Tallinnas ja Tartus ning keskendus eelkõige nooruslikule ja kaasaegsele elektroonilisele tantsumuusikale. Esialgsed peod mõjusid kõrvaltvaatajana humoorikalt ja irooniliselt, sest muusika, mida pidudel mängiti, võis käsitleda nii-öelda meemimuusikana². Kuna üritused hakkasid rohkem tähelepanu saama, siis mingist hetkest hakati rohkem rõhku pöörama tavapäraselt klubikultuuriga seostatavale muusikale. Üldjoontes sarnanes publik teistele samalaadsetele üritustele – näha oli nii tuttavaid kui ka aja jooksul äratuntavaks muutunud “tuttavaid võõraid” nägusid. Jäi mulje, et külastajad ei lähtu peole minnes alati niivõrd ürituse eripärast, vaid pigem olemasolevatest võimalustest, mistõttu osaletakse peol sageli ka alternatiivide vähesuse tõttu. Peod algasid enamasti kl 22-23 ajal ning lõppesid kl 4-6 hommikul, olenevalt peopaiga lahtioleku ajast. Ürituste kõige rahvarohkem periood oli üldjuhul umbes kella ühe paiku öösel. Isiklikult mõjusid Tartu üritused mulle meeldivamatena, kuna seal viibis rohkem minu sõpru ja tuttavaid. See tõstab esile ka sõprussuhete ja sotsiaalse kuuluvustunde olulise rolli klubikultuuris ning ööelu kogemuse kujunemisel. (VM 2023-2025)

² Meem – idee, nali, pilt, video vms, mis levib kiirelt interneti teel (Cambridge Dictionary, 22.05.2026). Selles kontekstis tähendab see muusikat, mis mõjub naljakalt.

3.1.1 Sisenemisteed öökultuuri maastikule ja DIY-kultuur

Öökultuuri nähakse sageli külastaja vaatenurgast – see on keskkond, kuhu noored kogunevad lõõgastuma, sõpradega suhtlema ja muusikat kuulama. Ent sellel on ka teine tahk, kus paljud noored on aktiivsed loojad ja kujundajad. Nende sisenemine on tihti seotud varasema huvi ja muusikakogemusega, olgu selleks pilliõpe, kogukondlik kuuluvus või pere või sõpruskonna tegevus muusikavaldkonnas. Paljud noored alustavad isetegevust väheste ressurssidega ning abiks tulevad enamasti samal alal tegutsenud tuttavad ja nende poolt pakutavad olemasolevad ruumid, tehnika ja teadmised. Lisaks võib kaasa aidata ka see, kui sõbrad või tuttavad toetavad uue ürituse nähtavust oma sotsiaalmeedias.

Sarnast mustrit on näha ka Puhta Kräu puhul. Karol puutus muusikaga kokku väga noores eas. Ta on õppinud mitut pilli, lõpetanud Tartu Heino Elleri muusikakooli ning produtseerimisega tegelenud 15-aastasest saati (Karol, 30.10.2025). Karl on samuti muusikalise taustaga ning suureks mõjuisikuks on tema vanem vend, kes on samuti DJ, korraldanud üritusi ning töötanud ööasutustes (Karl, 13.04.2026). Esimesed DJ-kogemused tulid sõprade sünnipäevadelt ehk erapidudelt. Suur uudishimu avalikus sfääris esineda viis nad seejärel klubikeskkonda, kus Puhast Kräu debüteeris avalikult. Esimese avaliku peo korraldamise kohta kirjutas Karl nii:

Esimene üritus toimus 3. augustil 2023 Kivi Baaris. Mina ja Karol esinesime ise, meil polnud ei aimu ega raha kedagi teist kutsuda, ning ausalt öeldes tahtsimegi lihtsalt ise DJ'da ja lõbutseda. (Karl, 13.04.2026)

Mõlemate sõnul oligi esmane eesmärk luua Puhtast Kräust sari: [...] *me ei plaaninud piirduda ühekordse Kivi baari peoga* (Karol, 30.10.2025). Karl lisas juurde:

Plaanisime kohe sarja alustada. Eesmärgid olid tagasihoidlikud, tahtsime luua sündmust, kus saaksime regulaarselt esineda, sest nii noorelt ja nii väikese kogemusega oli võõrastele lavadele pääsemine keeruline. Soovisime kasutada Puhast Kräud kui vahendit, mis annab meile teatud legitiimsuse, kuid suurim ajend oli lihtsalt suur tahtmine DJ'da. (Karl, 13.04.2026)

3.1.2 Puhta Kräu erisus ja inspiratsioonid

Pidude eesmärk ei olnud majanduslik kasum, vaid soov luua sobiv keskkond, kus Karl ja Karol ning nende sõbrad saavad mängida endale meelepärast muusikat. Selline

omalgatuslik (DIY) tegutsemine on iseloomulik paljudele noortele klubikultuuri loojatele ja tegutsejatele, kelle jaoks ööelu on ühtaegu loominguline eneseväljendus, sotsiaalne projekt ja võimalus oma identiteeti väljendada.

Puhta Kräu erisus seisnes selles, et see oli ilma rangete piirideta, energiline, n-ö lapselik ja lõbus. Seda kajastavad ka disaini visuaalid (vt lisa 4):

Lego-temaatika ja leekides „Puhas Kräu“ font [kirjatüüp]. Need sõnad kirjeldavad tabavalt ka meie pidudel kõlanud muusikat, mis oli selge kontrast tol hetkel domineerivale ja „tõsisemale“ tehnokultuurile Tartus. [...] Pärast esimesi üritusi hakkasime üha tõsisemalt koostööd tegema valgustehnikutega ning eraldama selleks ka suuremaid eelarveid. Ütleksin, et olime üks väheseid üritussarju Tartus, mis pani visuaalsele küljele nii suurt rõhku – erandiks oli ehk Black Box³. (Karl, 13.04.2026)

Tal [Puhtal Kräul] on enda selline temaatika [...] ühesõnaga Puhta Kräu bränd [...] artistid on väga seinast seinast ehk sa võid ühel õhtul kuulda väga erinevaid žanreid aga samas on suht võrreldav ka „Jauru- ja Tantsupeoga“⁴, kui vaadata Tartu pilti, siis Tartus midagi sellist minu teada ei ole olnud ning ei tehta ka, et see oli väga uus Tartu jaoks. (Karl, 30.10.2025)

Inspiratsioon kujunes välja pideva skeenes osalemise, muusika avastamise ja teiste kohalike korraldajate tegevuse jälgimise kaudu:

Ma ei ütleks, et me otseselt otsime inspiratsiooni, see ammutub pigem orgaaniliselt läbi külastatud klubiõhtude ja Soundcloudist leitud artistide. Kõige selgemalt on Puhas Kräu mõjutanud meie head sõbrad ja üritustesari „Internet Cafe“⁵, nii muusikaliselt kui ka visuaalselt. (Karl, 13.04.2026)

Ainuke inspiratsioon oligi see, et teha Tartus midagi, mis on natuke nagu „jaurukas“ [Jauru- ja Tantsupidu], et ei võta ennast tõsiselt [...] disaini poole pealt see on päris selline aeganõudev protsess [...] kui midagi klikib või ma näen midagi, mis toob mulle mingi mõtte pähe. (Karl, 30.10.2025)

Karoli vastusest tuleb esile disaini jaoks inspiratsiooni leidmine, kus ideed tekivad juhuslike tähelepanekute, isiklike seoste või loominguliste äratundmishetkede kaudu.

3.1.3 Ürituste korraldus

Puhta Kräu ürituse korraldamine hõlmab eelarve koostamist, programmi kureerimist ning läbirääkimisi mitme osapooliga – üritusepaiga programmijuhiga, esinejatega ja hindade üle

³ Black Box – elektroonilise muusika üritustesari Eestis.

⁴ Jauru- ja Tantsupidu – Tallinnas toimuv klubiürituste sari.

⁵ Internet cafe (tuntud ka kui Net Cafe) – 2020.-2025. aastal toimunud klubiürituste sari.

(Karl, 13.04.2026). Mõnel korral tuli neil ise tehnikat rentida – DJ-pult (kui üritus toimub mitmes erinevas saalis, siis on vaja neid rohkem kui üks), kõlarid, valgustehnika, tossumasin. Olenevalt peopaigast on külalisartistidele ostetud *backstage*⁶ juua ja süüa. Kuna Karol tegeleb ka graafilise disainiga, kujunes tema vastutuselaks erinevate reklaamide ja sotsiaalmeedia postituste kujundamine. Karli peamine roll oli artistide ja klubidega suhtlemine ning esinejate leidmine. (Karl, 30.10.2025)

Artistid leiti enda pidudele muusikat mängima olemasolevate kontaktide kaudu:

Uusi DJ-sid leian soovitude kaudu, sõber soovitab kedagi, vahel võtavad artistid ise ühendust ja pakuvad end esinema. Enamasti leian esinejaid, kas ise klubiõhtusid küllastades või sirvides erinevaid promootoreid ja üritustesarju Facebookis (Karl, 13.04.2026).

Tihti on tuttavad ja tihti on ka need artistid, keda me ise oleme kuulnud varasemalt mängimas [...] aga jah peamiselt on tuttavad, kuna see eesti skeene ei ole väga suur, siis suhteliselt kõik teavad kõiki. (Karl, 30.10.2025)

Lisaks on nad ühel korral korraldanud avaliku konkursi, mille raames said huvilised üles laadida enda *mixtape*⁷ ning võitjale anti võimalus esineda peol (Karl, 30.10.2025). Puhas Kräu on püüdnud olla mitmekülgne – katsetades uusi artiste ning muusikažanreid, mis tõmbaks publikut ka erinevatest skeenedest ning laiendaks haaret (Karl, 13.04.2026).

3.1.4 Publik ja atmosfäär

Publiku muutus ajas oli Puhta Kräu korraldajate jaoks märgatav:

Publik on loomulikult teel muutunud. Kui alustasime, olime ise veel gümnaasiumis ning meie inforeingkonnad koosnesid samast vanusegrupist, kes moodustasid ka peamise küllastajaskonna. Pärast gümnaasiumi lõpetamist me enam nendes suhtlusvõrgustikes ei liikunud, mistõttu info sinna enam ei jõudnud, publik vananes loomulikult ning muutus visuaalselt ja muusikaliselt küpsemaks. (Karl, 13.04.2026)

Uurisin ka, kuidas mõjutab peopaiga valik publiku koosseisu. Puhas Kräu väidab, et neil ei ole enda üritustel sihtrühma.

Ma ei tahaks öelda, et meil on kindel sihtgrupp, aga pigem küllastavad meid noored [...] Selles mõttes on kõik ikka oodatud ning see ei tähenda nüüd seda, et me ei tahaks vanemaid

⁶ *Backstage* – lavatagune ruum, mis on eelkõige mõeldud artistidele puhkeruumiks (Cambridge Dictionary, 26.05.2026).

⁷ *Mixtape* – erinevatest muusikapaladest koosnev kogumik, mille kaudu DJ esitleb oma muusikalist maitset, miksimistehnikaid ja loomingulist lähenemist (Cambridge Dictionary, 26.05.2026).

inimesi enda peole... ikka tahame. Noored on just need, kes käivad rohkem väljas ja neid oleks vaja kaasata sellesse ööellu sisse. (Karol, 30.10.2025)

Meie üritused on mõeldud kõigile, kes naudivad sellist muusikat, mida meie pidudel mängitakse. Vanusepiirangut ega konkreetset ootust otseselt pole, kuid külastajad jäävad tavaliselt 18-25-aastaste vahemikku. (Karl, 13.04.2026)

Peopaik mõjutab paratamatult ka ürituse publikut, kuna toimumiskoht kujundab osaliselt selle külastajaskonna profiili ja meelitab ligi kindla tausta ning huvidega inimesi:

[...] Proovime arvestada, kas paiga tavapublik sobib meie üritusega, kas need inimesed naudiks sellist muusikat ja käituksid lugupidavalt. Kui vastus on eitav, seal me ei korralda. Üldiselt võib üksainus halvasti käituv või liiga purjus inimene rikkuda kogu peo atmosfääri. (Karl, 13.04.2026)

Suurt rolli mängib ka linna valik ning klubi asukoht linnaruumis:

[...] Tartus, kus alternatiivseimad kohad on Kivi Baar ja Genialistide Klubi, satub peole vahel soovimatu inimene, sest need asuvad Rüütli tänaval, kus liigub ettearvamatu rahvas. Tallinnas, kus oleme korraldanud Paavli Kultuurivabrikus ja Hallis – mõlemad rohkem isoleeritud asukohtades, on publik olnud alati meeldivam ja üritusele sobivam. (Karl, 13.04.2026)

Sellest võib järeldada, et kuna Paavli Kultuurivabrik ja HALL on linna ööelu keskpunktist kaugemal, siis sinna pigem satuvad inimesed, kes lähevad eesmärgiga nautima toimuvat üritust ning juhuslik rahvas sellistesse paikadesse pigem ei jõua. Tartu Rüütli tänav, mis on täis erinevaid baare, pubisid ja klubisid, jääb paljudele ööelust osavõtjatele tee peale ning sellisel juhul ei ole alati nende eesmärk toimuva ürituse külastamine vaid hoopis spontaanne ajaveetmine ja ühest kohast teise liikumine vastavalt meeleolule.

3.1.5 Turvalisus ja majanduslik olukord

Selleks, et inimesed tunneksid ennast klubikeskkonnas hästi, on oluline tekitada turvaline keskkond. Paljude külastajate ning artistide jaoks on klubi intiimne koht, kus on oluline säilitada inimeste anonüümsus ja ohutus (Drevenstedt 2020: 16). Turvalisuse tagamine võib olla piiratud rahaliste ressursside puudumise tõttu:

Tavaliselt on turvalise ruumi eest ikka vastutanud klubi turvamehed. Meie kui korraldajad, me ei saa nagu väga palju teha selle turvalise ruumi heaks. [...] Loomulikult, kui me näeme, et keegi vajab abi, siis ma kaasaks klubi turvamehed sellesse, aga kuna me oleme ikkagi korraldajad ning artistid lava peal, siis tihti me ei pruugi selliseid asju tähele panna. (Karol, 30.10.2025)

Turvalise ruumi tagamine nõuab teatavaid rahalisi võimalusi, mida meil pole olnud. Näiteks meie kahepäevasel Puhta Kräu festivalil Genialistide Klubis pakuti Ööhaldjaid⁸ kohale, kuid paraku meil polnud raha selle jaoks. Teine meede on nn facecontrol, kus ei lasta inimesi peole, kui nende välimus või olek ei sobi ürituse laadiga. Ka see on meede, mida saab rakendada üksnes teatud finantsilise privileegi positsioonilt, sest selle rakendamine võib tähendada osa piletitulust loobumist. (Karl, 13.04.2026)

Sellist *face control* meetodit kasutatakse näiteks Berghainis (Jóri; Lücke 2020: 1). Pidude üldist majanduslikku olukorda kirjeldati nii:

Oleme üritusi ise finantseerinud ning välist abi pole vaja läinud. Kuna kohalikud artistid ei nõua raha ette ja peopaigad pole samuti ettemaksu küsinud, on peamine eelnevalt kaetav kulu olnud reklaam. Paaril korral, kui oleme jäänud miinusesse, on summa olnud nii väike, et saime selle oma vahenditega katta. (Karl, 13.04.2026)

Väga oleneb klubist, väga oleneb üritusest. Vahepeal saame endale tasku ka midagi. Aga enamus ajast oleme sinna nulli piiri jäänud. Paar korda harva oleme pidanud enda taskust midagi välja käima. [...] Midagi võiks enda rahakotti ka panna, see võtab ikka aega ja tunde siin selle asja planeerimine ja korraldamine, et nagu oleks tore, kui siis saaksid enda töö vilju nautida. [...] Ja me oleme saanud Paavlit [Paavli Kultuurivabrik] sellist abi, et nad maksavad mingi osa kinni, kui me oleme kutsunud suure artisti välismaalt. (Karol, 30.10.2025)

Ka atraktiivse atmosfääri tekitamine nõuab suurt eelarvet. Nagu eelnevalt mainitud, oli Puhtal Kräul LEGO-temaatika läbiv idee. Lasteaiast laenati suured LEGO-klotsid, mida kasutati laval DJ-lauana, ning mänguasjapoest saadi suur LEGO-mehike, mis pandi lava peale kaunistuseks (vt lisa 5). Karol avaldas, et valgustustehnika võib olla ka väljaminekuid nõudev:

No nad [dekoratsioonid ja valgus] ikka natukene loovad atmosfääri ja mängivad rolli küll, aga ma vahepeal mõtlen isegi, et selle valguse peale läheb liiga palju raha [...] et võiks lihtsalt lasta muusikal enda eest rääkida. Selles mõttes on olnud juba kaks pidu, kus valgustehnika ei ole tööd andnud, aga me oleme ikka pidanud maksma selle eest. Ega see summa ei ole väike olnud, nii et ma olen rohkem kriitiline olnud selle suhtes. (Karol, 30.10.2025)

Väljakutsed, millega on nad pidanud silmitsi seisma, on olnud peamiselt meeskonnasisesed lahkkelid, vahepealse rahalise kahjumi tekkimine ja korraldamisest tulenev stress. (Karl, 13.04.2026) *Majanduslik pilt peegeldab üle-Eestilist trendi. 2023. aastal, kui korraldasime enda esimest suuremat Genialistide Klubi üritust, lahkusime märkimisväärse kasumiga ning olime veendunud, et ürituste korraldamine võib olla hea tuluallikas. (Karl, 13.04.2026)*

⁸ Ööhaldjad – ööelu kahjude vähendajad, kelle eesmärk on muuta ööelu turvalisemaks (Ööhaldjad, vaadatud 16.05.2026).

Majanduslik seis on aga ettearvamatu ja see tulemuslik laine kestis Puhtal Kräul vaid paar üritust ning siis tulid esimesed kahjumlikud üritused (Karl, 13.04.2026).

Olen rääkinud paljude teiste promootoritega ning harva kuulen, et keegi oleks korraldanud ürituse, mis annab normaalse kasumi. [...] Ürituste tulu jagasime algselt võrdselt liikmete vahel, hiljem läksime üle protsendipõhisele mudelile vastavalt igaihe ajalise panuse järgi. (Karl, 13.04.2026)

3.1.6 Kogemuste kujunemine ning peosarja lõpp

Kokkuvõttes on Puhas Kräu pälvinud publikult positiivset tagasisidet nii muusikalise valiku kui ka produktsiooni osas. Ühtlasi on projekti käigus Karl ja Karol laiendanud oma teadmisi ja omandanud väärtuslikke kogemusi ürituste korraldamise valdkonnas.

Ürituste korraldamine on andnud mulle väga noorelt hindamatu praktilise kogemuse turunduses, partneritega suhtlemises, produktsiooni korraldamises ja ürituste logistikas. Kõige olulisemana olen aga omandanud oskuse kureerida, mitte selles mõttes, kes artistidest müüb kõige paremini, vaid kuidas kujundada tervet seitsetunnist kogemust külastajale: millise muusikaga peaks õhtu algama ja millega lõppema, kuidas külastaja peaks eri hetkedel ennast tundma. Lisaks on Puhas Kräu võimaldanud meil nii noorelt pidevalt DJ'da ning luua suhteid teiste artistide ja korraldajatega, mille kaudu oleme saanud skene osaks. (Karl, 13.04.2026)

Puhas Kräu andis mulle platvormi praktiseerida enda graafilise disaini oskuseid [...] see aitas mul avastada, mida ma peale kooli edasi sooviksin teha [...] nüüd ma õpin seda ning tegelen sellega igapäevaselt [...] see andis mulle kogemust, kuidas planeerida ja organiseerida üritusi. (Karol, 30.10.2025)

Lühikese tegutsemisperioodi jooksul omandati märkimisväärne kogemus ning saavutati mitmeid olulisi eesmärke. Käesolevaks hetkeks (2026 mai) ei korralda Puhas Kräu enam aktiivselt üritusi, kuna korraldajate edasised tegevussuunad lahkesid ning peosarja järjepidev elus hoidmine osutus keeruliseks (Karol, 30.10.2025).

Puhas Kräu lõpetas tegevuse 2025. aasta augustis. Tagasi vaadates võib aga öelda, et ületasime nii lühi- kui ka pikaajalised eesmärgid, mille olime endale seadnud – me poleks kunagi osanud ette kujutada, et suudame korraldada nii palju üritusi, kuhu regulaarselt tuleb 300-800 inimest. (Karl, 13.04.2026)

Peosarja tegevuse lõpp ei tähenda korraldajate eemaldumist Eesti ööelukultuurist, vaid pigem uute suundade ja tegevusvormide kujunemist. Karol ja Karl on jätkuvalt seotud Eesti ööelu ja klubikultuuriga ka pärast Puhta Kräu aktiivse tegevuse lõppemist. Puhta Kräu tegutsemine peegeldab Thorntoni väidet, et klubikultuur on dünaamiline nähtus, kuhu

noored tulevad enda ideid ning loovust katsetama, seejärel liikudes muudele aladele (Thornton 1996: 98-99).

3.2 Klubide esindajate perspektiiv

Analüüsi käigus käsitlesin intervjuumaterjali teemaanalüüsi põhimõtetest lähtudes. Erilist tähelepanu pöörasin sellele, kuidas intervjueeritavad kirjeldasid noorte sisenemist ööelukultuuri, selle korralduslikke ja institutsionaalseid piiranguid ning alternatiivsete ürituste rolli Eesti ööelumaastikul. Intervjuuvastuseid käsitletakse kui osalejate subjektiivseid arusaamu ja tõlgendusi ööelukultuuri toimimisest.

Andmeid analüüsides selgus, et paljud vastused toetasid Karli ja Karoli kogemusi, eelkõige sisenemisteede, DIY-lähenemise ning kogukondliku ja võrgustikupõhise toimimisfunktsiooni osas. Vastustest joonistus välja võrdlemisi sarnane arusaam noorte sisenemisest Eesti klubikultuuri. Peamise erinevuse, mille saab välja tuua, on see, et Karl ja Karol vastasid küsimustele kogemuslikumalt ning klubide esindajad süsteemsemalt/institutsionaalsemast vaatenurgast, mis oli ka intervjuude eesmärk.

3.2.1 Klubi roll ja väärtused

Igal klubil või ööasutusel on oma temaatika ja atmosfäär, mis koondab sarnaste huvide ja väärtushinnangutega inimesi. Tartu klubiürituste kohas kohtuvad loovus – muusika, kunst, luule:

Kõik on kuidagi hästi loomulikult tulnud [...] see maine, et selline alternatiiv muusikat viljelev ööasutus, mis on päris paljudele erinevatele artistidele nii-öelda hüppelauaks, siis suurematele lavadele. Et ma arvan, et me lihtsalt pakume sellist võimalust nii väiksematele tegijatele kui ka suurematele [...] olgu see siis muusika või kunst või luule – seda meil küll väga palju pole olnud, põhiline on meil ikkagi muusika ja siis kunsti on päris palju. Et see on lihtsalt selline platvorm, kus inimesed saavad enda loomingut väljendada öösfääris. [...] Me anname inimestele võimaluse nii-öelda oma loomingut väljendada ja siis need inimesed, kes tulevad sinna kohale, et siis nemad saavad sellest loomingust osa. (Tartu ööasutuse esindaja, 25.03.2026)

Klubidel on peale meelelahutuse pakkumise ka teine funktsioon. Ööasutustel on oluline kogukondlik ja sotsiaalne roll. Sellised paigad töötavad kui kohtumis- ja suhtlusruumid, kus kujunevad välja ühised väärtused, tutvused ning kuuluvustunne: *Topsi põhiroll on minu arust alguse aegadest peale olnud olla naabruskonna hängimiskoht, veidi nagu kultuurimaja, eriti algusaastatel oli ta sellise tähtsusega* (Vadi, 31.03.2026).

Tallinna klubi programmijuht püüdis vastata üldistavamalt, tuues esile klubide ja kokusaamispaikade rolli üldiselt:

Klubid ja üldiselt kogunemispaid on poliitiliselt laetud kliimad, kus inimesed üksteist jälgivad ning endast aru annavad. Läbi nende kohtade tekitab inimene, ennekõike noored, enda subjektiivsustele mingisuguse tähenduse. Olen mina ise ainult niivõrd, kuivõrd teised mind kujundavad, ja mille kaudu mina omakorda kujundan teisi. Klubid ja baarid on ise omamoodi kujundatud läbi inimeste, kelle psühholoogilised, emotsionaalsed ja ratsionaalsed huvid suunavad teda kogema ja miskit tahtma maailmast ja iseendast. Siin on õrnalt mõtte all peidus Hannah Arendt'i arusaam mõistest „ilmumisruum“, ning tema raamat „Inimese olukord“. Ajalooliselt näitab seda ette ka liikumised, mis toimusid nt USA-s, kus tumedanahalised ameeriklased edendasid klubikultuuri ja tekitasid endale turvalise paiga disco, house ja techno liikumistega. Seda saab seostada Nancy Fraser'i vastupublikutega. Vastupublikud on alternatiivsed, opositsioonilised avalikud sfäärid, mille moodustavad marginaliseeritud või allutatud rühmad, et vaidlustada domineerivaid diskursusi ja luua omaenda vastudiskursusi. (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026)

Klubide puhul mängib suurt rolli ka muusika ja heli, mis aitab inimese emotsioone ja kogemusi luua: *Kas on sõbra hääl või võõra inimese huvitav jutt, muusikapala mis sinu südant kergendab või kõrva maha kriibib – see kõik tekitab meis mingisugust reaktsiooni* (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026).

Olulisel kohal on ka klubi väärtused ja hoiakud. Selgus, et intervjuueeritavad ööasutused väärtustavad kõige enam turvalisust, loomingulisust ning vabadust (Tartu ööasutuse esindaja; Vadi; Tallinna ööasutuse programmijuht, 2026).

Turvalisus on meie jaoks väga oluline [...] meil on oma kindel turvamees, kellega on tihe ja avatud koostöö. [...] Meie enda programmijuht toob eriti tähelepanu ööturvalisusele, aga seda teevad ka kõik meie töötajad. Ukse peal kontrollime kõik kotid ja asjad korralikult läbi, et inimesed ei tuleks külmrelvadega või siis narkootiliste ainete või oma jookidega [...] või mis iganes need asjad on, mis võib ohustada iseennast või teisi inimesi. Me hakkame seda [turvalisust] natukene rangemalt vaatama, sellepärast, et üleüldiselt on inimestel narkootiliste ainete kasutamine tõusnud ja me tahame nüüd olukordi ennetada [...] Omame tugevat koostööd artistide ja teiste asutuste vahel, et sellist mitmekesisemat ööelukultuuri viljeleda. (Tartu ööasutuse esindaja, 25.03.2026)

Kõik ülaltoodu [turvalisus, loomingulisus, vabadus] Tähtis on, et kõik end hästi tunneksid ja saaksid end vabaks lasta; olla nagu nad on. Inimesed ja liikumised, kes on selle mõtte vastu

ükskõik mis moel, ei ole teretunud. Muusika võiks ka hea olla. (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026)

Lisaks pööratakse klubides tähelepanu vee joomise propageerimisele, näiteks kasutatakse selleks teavitavaid plakateid („võta vett vahele“) ning pakutakse küllastajatele tasuta vett, samuti saab baarist osta korgijoogi teste (Tartu ööasutuse esindaja; Vadi, 2026). Turvalise ruumi loomiseks on veel igasuguseid meetmeid, nagu Ööhaldjad, keda mainis ka Karl enda intervjuus. Ööhaldjate ülesanne on muuta ööelu kõigi jaoks turvalisemaks, tehes seda usaldusväärset ja diskreetselt. Ööhaldjaid võib kohata erinevatel klubiüritustel ja festivalidel. (Ööhaldjad, vaadatud 12.05.2026)

3.2.2 Sisenemisteed öökultuuri maastikule

Peopaigad pakuvad ürituste korraldajatele mitmeid erinevaid võimalusi, mis toetavad noori klubikultuuri sisenemisel:

Me saame pakkuda oma ruume, siis on meil tehnika enda oma olemas, et noored ei pea seda laenutama, üldiselt. Meil on kogu pakett olemas – turunduse osas on meil oma sotsiaalmeedia turundaja, kes saab üritusi üles panna, et seda sotsiaalmeedias kajastada. Siis on meil selline nii-öelda võõrutussumma, et nad saavad mingeid jooke. Piletite pealt on protsendi jaotus, et korraldajatele läheb suurem osa, aga seal peab olema mingisugune miinimum tagatud. Oleneb üritusest, vahepeal meile lihtsalt antakse mingi fikseeritud summa. Lisaks on meil baarist võimalik osta „student beer“, ISIC-kaardiga kehtib soodustus. (Tartu ööasutuse esindaja, 25.03.2026).

Topsis n-ö standard klubi üritust täpselt ei anna teha, aga oleme alati väga avatud olnud, et midagi koos välja mõelda, mis sobiks nii meie ruumidesse kui ka oleks meeldimist järgi korraldajatele ja külalistele (Vadi, 31.03.2026).

Paljud pakuvad noortele renditingimuste leevendusi ja toetustega abi. Ürituse korraldus on ka loominguks protsess ning sellega saab ainult aidata klubi või baar läbi finantsabi ja nõustamise; paljudel sündmuspaikadel on aga töötajatel käed täis, ning loomeline nõustamine on enamjaolt välistatud (praktilisi lahendusi leitakse ikka). Hea on, kui tuled konkreetse visiooniga mis on natukenegi läbi mõeldud, seda enam on inimesed kõikjal valmis sind aitama. (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026)

Peo korraldamine oleneb väga korraldaja enda ideest ning ootusest kvaliteedi osas. Kui klubis pakutav olemasolev tehnika ei vasta korraldaja standarditele, tuleb sageli hankida lisavarustust, mis suurendab omakorda korralduskulusid. Lisaks on oluline uhiuue ürituse reklaamimine, kuna ilma nähtavuseta on keeruline publikut kohale tuua. Tänapäeval toimub suur osa turundamisest läbi sotsiaalmeedia, mis võimaldab kiiresti jagada laiali infot klubides toimuvate ürituste kohta.

Noorte sisenemine öökultuuri maastikule korraldaja- või loometööga seotud rollidesse toimub peamiselt tutvuste kaudu, mis ühtib Puhta Kräu korraldajate kogemusega: *Noored satuvad tihti peale öökultuuri ja loometöö valdkondadesse läbi sõbra või puhta uudishimu* (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026). Teised lisasid juurde:

Tutvused ma arvan. Töötasin Kauplus Aasias baari taga ja naturaalne skenesse sulandumine ja pidev pidude korraldustiimidega läbi käimine ajendas mindki ohjad kätte võtma ja midagi ära tegema. (Vadi, 31.03.2026)

[...] *üldiselt nad [noored] jõuavad tutvuste kaudu, et noh ma tean ma tegin seal mingit asja või, et seal saab, et seal on need tingimused, et inimestel on huvi ja siis ta hakkab uurima [...] tutvuste kaudu on tavaliselt see [skenesse sisenemine]* (Tartu ööasutuse esindaja, 25.03.2026).

Kuid ainult tutvustest ei piisa, sest selleks, et asi õnnestuks ja toimuks regulaarselt, on oluline omada suurt huvi öökultuuri vastu. Klubikultuuri on ihaldusväärseks muutnud sotsiaalmeedia:

[...] *Aastate jooksul on täpsemalt klubimaastiku vastu tekkinud intriig [huvi], enamjaolt sotsiaalmeedia tõttu. Klubikultuuri keskpunktiks on hiljuti ajapikku tekkinud DJ-de või oma kogemuste filmimine ja selle jagamine sotsiaalmeedias, nt. Boiler Room⁹. Selle idee vastu on klubid nagu Berghain, kus oma kväär ja fetiš olemuse tõttu ei luba nad filmida klubis sees. Seejärel on veel suurem uudishimu paljudel sellele mis seal toimub, müsteeriline [müstiline] koht, mille kohta öeldakse, et inimesed seksivad, teevad narkootikume ning muusika olevat hea. Ideega käis kaasas klubi HALL, kus pandi kleepsud kaamerate ette ja inimesed pidid läbi jutu või tekstipostituste oma kogemusi jagama. See tekitab rohkem huvi; inimestele meeldib näha, mis toimub suletud uste taga. Hallis väga ei võtnud vedu kväär liikumised minu silmis, see on raske postsovetlikus ühiskonnas. Tunnen, et muusika vastu on tegelt huvi suhteliselt vähe. Inimesed otsivad enamjaolt kohta kus olla öösel hilja üleval nii, et saaks juua. Baarid tihti peale lähevad kinni, enne kui klubid lähevad. Muusika on loomulikult osa sellest kõigest, kuid kas ta just #1 seal on, ei arva ma kindlalt selle osas kui keskenduda laiema publiku peale. Purjuspäi võib igati tantsida ükstapuha mille peale. Kui sa teed asja südamega, on (öö)kultuuri ja loometöö valdkondade vastu sul huvi kuna sa tahad endast miskit kajastada, anda. See ihk enda eluga midagi pihta hakata on see mis tõmbab enamike midagi tegema. Võimalus luua miskit meeldejäätvat, kohata uusi inimesi, end haavatavana tunda ning oma silmaringi laiendada on näiteks motivaatorid, mis tõmbavad inimesi loomevaldkondade poole. Lõppude lõpuks taandub see sellele, kuidas keegi on oma elu elanud; miks see neid köidab?* (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026)

Selle põhjal võib järeldada, et osa alternatiivseid klubisid püüab teadlikult piirata filmimist ja jagamist, et säilitada intiimsemat, vabamat ja autentsemat atmosfääri. Lisaks viitab intervjuueeritav sellele, et kväär- ja alternatiivsete klubikultuuride laiem kujunemine ning omaksvõtt võib postsovetlikus ühiskonnas olla keerulisem, kuna ühiskondlikud hoiakud seksuaalsuse, identiteedi ja eneseväljenduse suhtes on sageli konservatiivsemad. Seega ei

⁹ *Boiler room* – omapärane otseülekandega DJ-esinemine, mida iseloomustab intiimne 360-kraadine paigutus, kus rahvas ümbritseb DJ-pulti (Doubleclap, vaadatud 26.05.2026).

pruugi sellised ruumid ja liikumised saavutada Eestis samasugust nähtavust või kultuurilist mõju nagu mõnes Lääne-Euroopa linnas, kus kväärkultuur on olnud ajaloo tähtsal kohal ja pikemalt. Lisaks tuleb siit välja, et klubikultuuris osalemise motiivid on kõigil erinevad – kõigi jaoks ei ole keskmis muusika, oluline vajadus võib olla hoopis öise ajaveetmise järele.

Intervjuudest selgus, et skenesse sisenemine toimub nii enda algatusel kui ka läbi kutsete (Tartu ööasutuse esindaja; Vadi; Tallinna ööasutuse programmijuht, 2026). Vahepeal otsitakse sihilikult uusi artiste esinema, et programm oleks mitmekesine (Vadi, 31.03.2026). Tartu ööasutus kasutab *open call* meetodit ehk avalikku üleskutset sotsiaalmeedias, mille kaudu kutsutakse artiste koostööks kandideerima. See on hea viis, kuidas noored, kellel puuduvad muud võimalused ja tahaksid klubis muusikat mängida, saavad seda teha tasuta. (Tartu ööasutuse esindaja, 25.03.2026) Üks intervjuueritav tõi välja ka murekoha:

Probleemiks on, et noored ei soovi siseneda skenesse kui rääkida korralduslikust osast. Peod tekivad iseenesest, miks peaks mina ühtki pidu tegema? Eriti kui seal kaasneb rahaline risk ja finantsturvalisust ei ole tagatud. See lõpuks läheb tagasi selle peale, et see peab olema kellegi kirg, et nad seda riski väärt peaksid. (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026)

Ehk kuigi ööelu skenesse sisenemine on suhteliselt ligipääsetav, nähakse korralduslikku poolt tihti keerulise ja riskantsena. Ürituste korraldamine nõuab palju aega, vastutust, pühendumust ning valmisolekut võtta rahalisi riske. Seega ei motiveeri sageli noori korraldajaid majanduslik kasu, vaid hoopis isiklik huvi ja kirg ööelukultuuri vastu. Tutvused aitavad jõuda nii ürituste korraldamise kui ka klubikultuuri siseringi juurde. Sotsiaalmeedia aitab ööelukultuuri nähtavamaks ja atraktiivsemaks muuta, mis omakorda tekitab huvi sellesse maailma siseneda. Siinkohal saab välja tuua ka autori isikliku kogemuse, mis kinnitab eelnevalt kirjeldatud seisukohta, et öökultuuri maastikule sisenemine toimub sageli just tutvuste ja sotsiaalsete võrgustike kaudu. Tuttavate kontaktide kaudu avanes autoril võimalus esineda ühel igapäevastel toimival üritustesarjal, vaatamata sellele, et puudus sellisel alal tegutsemise kogemus. (VM, 2026)

3.2.3 Noorte motivatsioon ja väärtused

Noori motiveerib kultuuritööga tegelema uudishimu, põnevus, kirg ööelu vastu, soov jagada enda loomingut rahvaga ning tunda sellest mingisugust heakskiitu ning enamasti piisab juba

sellest, kui rahvas üritusele kohale tuleb (Tartu ööasutuse esindaja; Vadi; Tallinna ööasutuse programmijuht, 2026). Üheks põhjuseks võib tuua ka soov erineda:

Rahvas vajab variatsiooni. Keegi ei soovi, et ainsad võimalikud peod kuhu minna iga nädalavahetus on kas ainult linnakate DnB peod või tuimad house muusika peod. (Vadi, 21.04.2026)

Öökultuur on loominguuline väljund ning see võimaldab kõigil, kellel vähegi huvi, muuta kultuuriruum mitmekesisemaks ja kirevamaks. Alternatiivseid pidusid ja üritusi võib näha ühe võimaliku reaktsioonina peavoolu klubikultuurile, mille tulemusena tekib soov pakkuda nii rahvale kui ka endale rohkem valikuvõimalusi ja uusi kogemusi. Motivatsioon võib osutada mõnel juhul väga isiklikuks ja emotsionaalseks:

Raske on üldistada ühtki loominguulist tegevust ja selle taga olevat motivatsiooni, see on puht subjektiivne. Mind näiteks motiveeris kunstniku SOPHIE surm. Taipasin, et elu on liiga lühike ning tuleb teha mida sa soovid ja inimesi enda ellu kaasata. Kauplus Aasia andis mulle selle jaoks platvormi ja ma leidsingi oma inimesed, kes mind toetasid. Ilma nendeta või Kauplus Aasia tiimi vastutulelikkusele, ei oleks ma siin. (Tallinna ööasutuse programmijuht, 2026)

Väärtused, mida noored ööelu valdkonnas oluliseks peavad, on autentsus, eneseväljendus ja kogukond (Tartu ööasutuse esindaja; Tallinna ööasutuse programmijuht, 2026).

[...] Kommuuni tunnetus. Inimesed lähevad välja jooma ja tantsima enamjaolt üheskoos. Otsitakse oma sõpru, leitud pere ja momenti mida jagada omavahel – seda ka võõrastega. Inimesed tahavad end tunda hoituna. (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026)

Mets väidab samuti, et alternatiivsete klubide puhul on eelkõige oluline kogukond ning teineteise toetamine (Mets 2024: 65). Lisaks peetakse oluliseks ka vabadustunnet, sest öökultuuris tegeletakse millegagi, millega päevases sfääris ei tegeleta (Tartu ööasutuse esindaja, 25.03.2026). Ööelu sektor võimaldab inimestel kompida enda identiteedi, loominguilisuse ja eneseväljenduse piire sellisel viisil, mis ei pruugi päevases keskkonnas võimalik olla.

Nagu eelnevalt mainitud, on ööelukultuuril palju majanduslikke piiranguid, sellele lisaks on ka praktilised piirangud, kuid neid on võimalik ületada: *Me omalt poolt on selline toetav tiim taga [...] Kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab* (Tartu ööasutuse esindaja, 25.03.2026).

Tuleb olla sihikindel ja asju proovida, isegi kui tundub, et majanduslikest piirangutest ei saa jagu; seda enam, tihti peale igasugused majanduslikud ja eriti veel praktilised piirangud viivad uute lahendusteni. „You miss 100% of the shots you don’t take.“ (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026)

Majanduslikus osas on hea teha üritusi grupina mitte üksi, et jagada nii tulusid kui kulusid omavahel, rääkimata kurnavast töömahust. Eks seda praktilist osa lahendab ka just tiimitöö. Tiimina leiab alati loovaid lahendusi nii majanduslikele kui praktilistele probleemidele, näiteks kui Kauplus Aasias veel töötasin ja vajasin raha dekoratsioonide jaoks, siis omaniku loal vedasime terve laoruumi taarast tühjaks, et rahastada peokorraldust. (Vadi, 31.03.2026)

3.2.4 Tutvused ja skeenes püsimine

Ööelukultuuri sisenemine ei sõltu ainult noorte huvist ja motivatsioonist, vaid seda mõjutavad ka majanduslikud ja sotsiaalsed tingimused. Kuigi alternatiivset klubikultuuri nähakse sageli avatud ja kogukondliku keskkonnana, ei ole kõigil noortel võrdsed võimalused selles osaleda või pikemaajaliselt tegutseda:

Klassiraskused on igas valdkonnas. Tahad ülikoolis muretult läbi lüüa, aga sul pole pere kellel on võimalik sinu elu rahastada siis good luck [palju õnne] sa pead 10x rohkem vaeva nägema, et need edukuse ukSED sulle avaneks. Sama on peokorraldusega – iga rich kid [rikas laps] võib muretult bookida [broneerida] endale nimeka lineupi [koosseisu] peoks ja mitte pabistada venue [toimumiskoha] majaprotsendi üle. (Vadi, 31.03.2026)

Kellel raha on saab kõike teha: lahedat pidu korraldada finantsriskita, kalleid artistid kohale tuua ja suurim sündmuspaik broneerida reedesel nädalavahetusel. Finantsraskustega, või isegi keskmise palgaga inimesed ei saa sellist asja endale turvaliselt lubada, kui selleks ei ole antud väljaspoolt abi. Mõned ei ela suuremas linnas kus selline liikumine üldse eksisteeriks. (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026)

Ei, ma ei tea, kas sellist asja nagu võrdsus üldse on olemas. [...] Võib-olla kuidagi võrdustada, et mis võimalusi noortele pakutakse kultuuri sisenemiseks. (Tartu ööasutuse esindaja, 25.03.2026)

Tartu ööasutuse esindaja viitab sellele, et kuigi täielikku võrdsust ei pruugi olla võimalik saavutada, võiks tähelepanu pöörata sellele, kuidas luua noortele rohkem võimalusi kultuuri- ja ööeluvaldkonda sisenemiseks. Noorte püsivust ööelukultuuris toetab see, kui nende tegevust märgatakse ja väärtustatakse:

Noored peavad oma tänutähed saama. Nende töö ja vaev peab olema tasustatud. Tunnustus meedia ja rahva poolt. Neid tuleb ära kuulata ning nende mõtetega kaasas käia, sest nemad on tulevik. (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026)

Meedia ja rahva poolne tunnustus annaks noorte tegevustele nähtavust ning kinnitust, et nende panust väärtustatakse. Vadi väidab, et abiks võiks olla riigipoolne toetus:

Noorte püsimumist öökultuuri skeenes toetaks kindlasti riigi poolne panus. Kus need noored peaks skenet edasi arendama, kui iga aasta sulgetakse taas mõni klubi, baar, kultuurihub [kultuurikeskus], sest maksud on nendele ettevõtetele pööraselt suured. (Vadi, 31.03.2026)

Tartu ööasutuse esindajal on teine perspektiiv:

No ütleme niimoodi, et ühel hetkel me kõik kasvame teatud mõttes sellest [klubikultuurist] välja. [...] Sa kasvad ühel hetkel välja lihtsalt, sind nagu ei huvita see niimoodi [...] noor peab tahtma, noor peab tegutsema, et tuleb sõdida ja see on normaalne, sest selles vanuses ongi see energia hoopis teises kohas, kus peabki tegutsema, peab eksima, peab püsti tõusma, uuesti tegutsema, eksima, saama tulemusi, mis iganes. Selline know-how [kogemustepagas] ja targem inimene suudab neid ära teha [noori suunata] [...] ei tee seda pinnapealselt, aga ei hoiu hullult kätt peal, et iga samm on hoitud, nagu selline julgustaja. (Tartu ööasutuse esindaja, 25.03.2026)

Siin püütakse öelda, et klubikultuuris tegutsemine on sageli seotud nooruse, energia ja katsetamisvajadusega. Noored peavad ise olema aktiivsed, võtma riske ja õppima vigadest. Ööelukultuuris püsimumine ja arenemine ei tule iseenesest, see eeldab pidevat tegutsemist ja proovile panemist. Lisaks rõhutab Tartu ööasutuse esindaja kogenumate inimeste rolli – nad peaksid noori julgustama ja toetama mitte nende eest kõik ära tegema. Seega on oluline, et noortel säiliks iseseisvus tegutsemisel ja võimalus ise kogemusi omandada.

3.2.5 Uuendused

Noored toovad pidevalt skeenesse uusi praktikaid ja ideid. Sageli tullakse kohale entusiastlikult soovides tuua keskkonda värskust, energilisust ja uudsust (Vadi 2026).

Tuuakse kaasaegseid liikumisi. Noored loovad enda ümber uusi keskkondi konstantselt, kõik üritavad kuhugi kuuluda. Ennekõike on tähtis, et nad oleksid see kes nad tõeliselt sisimas on, niimoodi õpime me kõik üksteise pealt. (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026)

Noorte aktiivne osalus aitab kaasa sellele, et klubi skeene püsiks ajakohasena ja peegeldaks ühiskonnas toimuvaid kultuurilisi muutuseid ja noorte põlvkondade maailmavaateid. Ligipääsetavust ööelu skeenesse suurendaksid odavamad hinnad ning reeglite kehtestamised:

[...] madalamad piletihinnad (mis ei ole väga võimalik praeguses majanduslikus olukorras) ja reeglite kehtestamine. Skeenesse on alati liigipääsu, skeenesse keegi ju ei värba sind. Sa satud sinna, sest et sulle meeldib, mis sind ümbritseb. Kui sind minema pagendatakse, see on enamjaolt ikkagi mingisuguse põhjusega. (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026)

Taskukohasemad piletihinnad tähendavad siin puhul seda, et noored tunneksid end üritusele oodatuna ja turvaliselt, sõltumata oma taustast või identiteedist. Lisaks tõi Tartu ööasutuse esindaja välja, et ligipääsetavust saaks suurendada rohkema ja selgema turundamisega, et noored teaksid, et sellised võimalused on olemas. Samuti pakuvad nad ruumirenti, mis võimaldab privaatsest enda seltskonnaga üritusi korraldada. (Tartu ööasutuse esindaja, 25.03.2026)

Tallinna klubi programmijuht kutsub üles DIY-skeene äratamist ning skvottimist Eestis, kus noored korraldavad alternatiivseid üritusi ebatraditsioonilistes ja ajutistes ruumides (Tallinna ööasutuse programmijuht, 21.04.2026). „Skvottimise puhul on tavapäraselt tegemist olukorraga, kus selleks omaniku loata või muul moel õigustamata isikud võtavad võõra eluruumi oma valdusesse“ (Lainjärv 2015: 2). Seega skvottides ei sõltu ürituse korraldamine institutsionaalsetest ja majanduslikest piirangutest. Mäe väidab, et DIY-lähenedamine võimaldab suuremat loomingulist vabadust ning annab võimaluse katsetada erinevaid formaate väiksemate kuludega. Lisaks aitab see luua sõltumatuid kultuuriruumi, mille keskmes on kogukonnatunne, eneseväljendus ja alternatiivsete kultuurivormide arendamine. (Mäe 2013: 238)

Kokkuvõte

Käesolevas bakalaureusetöös uurisin noorte sisenemist Eesti ööelukultuuri maastikule, peosarja Puhast Kräu näitel. Analüüsisin, kuidas noored alustavad tegutsemist Eesti klubikultuuris peokorraldajatena, DJ-dena või teiste ööelu loojatena. Kuidas noored satuvad öökultuuri korraldus- ja loomevaldkonda? Millised väärtused ja motiivid suunavad nende tegutsemist? Kuidas toimivad võrgustikud ja tutvused skenesse sisenemisel?

Töö allikateks olid intervjuud Puhta Kräu korraldajatega Karli ja Karoliga ning kolme peopaiga asutuste esindajaga Tartust ja Tallinnast. Intervjuude põhjal analüüsisin noorte kogemusi Eesti alternatiivses klubikultuuris, nende motivatsiooni ning öökultuuri toimimist laiemalt. Töö teoreetiline osa keskendus alternatiivsete ööasutuste ja peavoolu klubide erinevustele, alternatiivsete klubide sotsiaalsetele ja majanduslikele probleemidele ning noorte rollile ja väärtustele Eesti ööelukultuuris.

Uurimusest ilmnis, et alternatiivset klubikultuuri iseloomustab voolavus ja muutlikkus – üritused, publikud ja kogukonnad muutuvad pidevalt ning noored liiguvad erinevate rollide vahel DJ-de, korraldajate ja küllastajatena. Selline dünaamilisus loob võimalusi katsetamiseks, uute ideede tekkeks ja alternatiivsete kultuurivormide arenguks, mida peegeldab hästi ka Puhta Kräu tegevus.

Uurimisküsimustele vastates selgus, et noorte sisenemine öökultuuri korraldus- ja loomevaldkonda toimub peamiselt tutvuste ja kogukondlike võrgustike kaudu ning seda toetavad varasem huvi muusika vastu ja isiklik kokkupuude klubikultuuriga. Noorte tegutsemist suunavad eelkõige loominguline eneseväljendus, kogukonnatunne ja soov luua endale sobiv kultuuriline keskkond, kus majanduslik kasu ei ole peamine motivaator.

Lisaks peetakse oluliseks turvalise ja avatud klubikeskkonna loomist ning noorte toetamise ja tunnustamise vajadust, et Eesti ööelukultuur püsiks mitmekesine, jätkusuutlik ja pidevas arengus. Karli ja Karoli puhul osutus oluliseks soov luua tavapärasest klubikultuurist eristuv kogemus, milles on oluline visuaalne identiteet ja produktsioon.

Ühe olulise probleemina toodi esile gentrifikatsioon – linnaruumi kallinemise ja arenduste tõttu kaovad linnapildilt alternatiivsed klubiruumid. Karl ja Karol tõid esile ürituse korraldamisega kaasnevaid praktilisi ja majanduslikke raskuseid – ebastabiilne finantsiline

olukord, tehnilised probleemid ja korralduslik stress, kuid vaatamata takistustele pakub skeene väärtuslikke kogemusi, kontakte ning arenguvõimalusi.

Uurimus näitab, et Eesti alternatiivne ööelukultuur põhineb suuresti noorte omaalgatusel, kogukondlikel võrgustikel ja DIY-praktikatel, mille kaudu kujundatakse aktiivselt uusi kultuurilisi ja loomingulisi ruume.

Tulevikus saaks uurimust laiendada, keskendudes alternatiivse ööelukultuuri küllastajate kogemustele ja kogukonnatundele, analüüsides, kuidas skeene mõjutab noorte identiteedi ja sotsiaalsete suhete kujunemist. Lisaks võiks uurimusse kaasata mõne teise üritustesarja ning võrrelda saadud tulemusi.

Kasutatud kirjandus ja allikad

Karl, intervjuu 2026. Karli kirjalik intervjuu Marija Tihonovale, 13.04. Fail autori valduses.

Karol, intervjuu 2025. Karoli intervjuu Marija Tihonovale, 30.10. Helisalvestis autori valduses.

Tallinna ööasutuse programmijuht, intervjuu 2026. Tallinna ööasutuse programmijuhi kirjalik intervjuu Marija Tihonovale, 21.04. Fail autori valduses.

Tartu ööasutuse esindaja, intervjuu 2026. Tartu ööasutuse esindaja intervjuu Marija Tihonovale, 25.03. Helisalvestis autori valduses.

Vadi, Annabel, intervjuu 2026. Annabel Vadi kirjalik intervjuu Marija Tihonovale, 31.03. Fail autori valduses.

VM 2023-2026. Autori välitöömaterjal.

Kirjandus

Allaste, Airi-Alina 2001. *Klubikultuur Eestis. Ülbed Üheksakümneadad*. Toim Sirje Helme ja Johannes Saar. Tallinn: Kaasaegse Kunsti Eesti Keskus, 67 – 82.

Annist, Aet; Maarja Kaaristo; Carlo Cubero; Kirsti Jõesalu; Ene Kõresaar; Ehti Järv 2017. Antropoloogia metodoloogia. *Sotsiaal- ja kultuuriantropoloogia: õpik kõrgkoolidele*. Koost ja toim Aet Annist ja Maarja Kaaristo. Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus, 60–96.

Cherkasova, Anastasiia 2023. *Community in Sound: A Case Study of Nightlife Clubbing Scene in Tallinn, Estonia* / Helikogukond: juhtumiuuring öisest klubiskeenest Tallinnas Eestis. Magistritöö, Tallinna Ülikool.

Clubcommission Berlin 2019. *Club Culture Study*. Berliin. <https://www.clubcommission.de/wp-content/uploads/sites/2/2019/10/club-culture-study.pdf>

Drevenstedt, Lukas 2020. *Dimensions of Club Culture: Learning from Berlin*. Anita Jóri, Martin Lücke (toim). *The New Age of Electronic Dance Music and Club Culture*. Cham: Springer, lk 9–16.

Forsyth, Alasdair J. M. 1997. „Cabaret“: *Risk Behaviour and Harm Reduction in the Glasgow Dance Club Scene*. Doktoritöö, Glasgow' ülikool. <https://theses.gla.ac.uk/1186/1/1997forsythphd.pdf>

Hollands, Robert 2002. *Divisions in the Dark: Youth Cultures, Transitions and Segmented Consumption Spaces in the Night-time Economy*. *Journal of Youth Studies*, 5 (2), 153–171. <https://www.sci-hub.mk/10.1080/13676260220134421>

Kelder, Ann-Katriin 2024. *Üüriga tuli kaasa kolm valvekoera ehk alternatiivklubid Tallinna näitel*. Magistritöö, Eesti Kunstiakadeemia.

Kuklas, Merlin 2021. *Ööeluga kaasnev müra ja võimalikud meetmed selle reguleerimiseks Põhja-Tallinna linnaosa näitel*. Magistritöö, Tallinna Ülikool.

Kuusik, Annabel 2025. *Turvalisem tantsuruum alternatiivse elektroonilise muusika tantsupidudel*. Bakalaureusetöö, Tartu Ülikool.

Lainjärv, Helary 2015. *Skvottimise mõiste Eesti õigussüsteemis*. Tartu Ülikool.

Leivategija, Karin 2024. *Uurimusi Eesti ööelukultuurist*. Uurimusi ööst. Ülevaated. ERM AR 65(1): 1–5.

Lücke, Martin 2020. *Club Culture and Electronic Dance Music in Berlin: An Economic, Social, and Aesthetical Perspective*. Anita Jóri, Martin Lücke (toim) *The new age of electronic dance music and club culture*. Cham: Springer, lk 55–62.

Mets, Natalie 2024. *Eesti- ja venekeelsete inimeste integratsioon läbi klubikultuuri Sveta Baari näitel*. Magistritöö, Tallinna Ülikool.

Mikk, Peeter-Marko 2012. *Otsingute aeg kultuurikorralduses: 1990. aastate Tartu alternatiivse klubikultuuri teke ja arengud*. Magistritöö, Tartu Ülikool.

Mäe, Rene 2013. *Subkultuurid. Elustiilide uurimused. Sõltumatute muusikaürituste korraldajad*. Airi-Alina Allaste (toim). Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus, 233–254.

Mäesalu, Marit 2011. *Music-Centered Youth Cultures in Estonia. Music Inside and Outside the School*. Toim Airi Liimets ja Marit Mäesalu. Frankfurt: Peter Lang, Internationaler Verlag der Wissenschaften, lk 265–276.

Parder, Mari-Liisa 2020. *Communication of Alcohol Consumption Practices and Situational Abstinence as a Basis of Prevention: A Study of Estonian Adolescents*. Tartu Ülikool

Reitsamer, Rosa 2011. *The DIY Careers of Techno and Drum 'n' Bass DJs in Vienna*. – *Dancecult*, Vol 3:1. Special Issue on DJ, lk 28–43.

Thornton, Sarah 1996. *Club Cultures: Music, Media and Subcultural Capital*. Cambridge: Polity Press.

Õine Tallinn 2035. *Õine Tallinn 2035 arengukava*. Tallinn: 2025.
<https://live.s3.teliahybridcloud.com/s3fs-public/inline-files/Arengukava%20%C3%96ine%20Tallinn%202035.pdf>

Allikad

Cambridge Dictionary. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/meme> (vaadatud 26.05.2026).

Doubleclap 2026. *Boiler Room Culture Explained: The Global Revolution of The DJ Booth*. <https://doubleclap.dance/boiler-room-culture-explained-the-global-revolution-of-the-dj-booth/> (vaadatud 26.05.2026).

Genialistide Klubi. *ESN Tartu Karaoke Night*. <https://genklubi.ee/events/esn-tartu-karaoke-night-5/> (vaadatud 20.01.2025).

Genialistide Klubi. *Vikerruum*. <https://genklubi.ee/events/vikerruum-6/> (vaadatud 20.01.2025).

Hooandja. *Genialistide Klubi renoveerimine*. <https://hooandja.ee/campaigns/genialistide-klubi-renoveerimine/view/general> (vaadatud 19.05.2026).

Jurkov, Lauraliis 2025. *Tartus asuv Genialistide Klubi otsib lahendusi tegevusega jätkamiseks*. Väino, Valner (toim). – ERR. <https://www.err.ee/1609580080/tartus-asuv-genialistide-klubi-otsib-lahendusi-tegevusega-jatkamiseks> (vaadatud 20.01.2025).

Möttus, Mariliis 2024. *Juba see oleks suur asi, kui hullemaks ei läheks*. Intervjuud Eesti ööelu liidu asutajatega. – Müürileht. <https://www.muurileht.ee/juba-see-oleks-suur-asi-kui-hullemaks-ei-laheks-intervjuu-estii-ooelu-liidu-asutajatega/> (vaadatud 19.05.2026).

Potisepp, Kaisa 2023. *Kauplus Aasia juht öölokaali sulgemisest: klubi keskmine eluiga ongi umbes viis aastat*. – ERR. <https://kultuur.err.ee/1608960076/kauplus-aasia-juht-oolokaali-sulgemisest-klubi-keskmine-eluiga-ongi-umbes-viis-aastat> (vaadatud 26.05.2026).

Rebane, Karmen 2024. *Kultuuriklubi Hall sulgeb ukсед*. – ERR. <https://kultuur.err.ee/1609539634/kultuuriklubi-hall-sulgeb-uksed> (vaadatud 20.01.2025).

Saagim, Anu 2023. *Legendaarne moe- ja peokoht Sveta Baar sulgeb ukсед*. – Õhtuleht. <https://www.ohhtuleht.ee/melu/1096919/kurb-uudis-legendaarne-moe-ja-peokoht-sveta-baar-sulgeb-uksed> (vaadatud 26.05.2026).

The Guardian 2025. *The Guardian view on Berlin's ailing club scene: a unique inheritance needs protecting*. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2025/aug/04/the-guardian-view-on-berlins-ailing-club-scene-a-unique-inheritance-needs-protecting> (vaadatud 19.05.2026).

Uuetoa, Henn. *Linn tegi Genklubile rahasüsti, et naabreid häirivat müra piirata*. – Tartu Postimees. <https://tartu.postimees.ee/8338399/linn-tegi-genklubile-rahastusi-et-naabreid-hairivat-mura-piirata> (vaadatud 19.05.2026).

Uustalu, Arvo 2024. *Tartu kõrtsid kaovad: Emajõe baar-lipulaev Naiiv läks põhja, Müla sulpsas järgi*. – Õhtuleht. <https://www.ohhtuleht.ee/1100596/tartu-kortsid-kaovad-emajoe-baar-lipulaev-naiiv-laks-pohja-mula-sulpsas-jargi> (vaadatud 26.05.2026).

Ööhaldjad. <https://www.xn--haldjad-80aa.ee/> (vaadatud 19.05.2026).

Summary: Young people entering the Estonian nightlife scene

The aim of this thesis is to study the entering of young people into the nightlife scene through the case of the event series Puhas Kräu. The goal of my study is to explore how young adults create, develop and sustain nightlife culture in Estonia, focusing on entry paths, motivations, values and community-based networks. My study analyses how young adults become involved in alternative club culture as event organisers, DJs and other cultural creators.

I conducted this study within a qualitative research method. Interviews were conducted with the promoters of Puhas Kräu and representatives of nightlife venues in Tartu and Tallinn. The theoretical framework of the thesis is based on studies of club culture, alternative cultures and DIY practices.

The research revealed that young people usually enter nightlife culture through friendships, social networks and personal curiosity. In the case of Puhas Kräu, both organisers had previous musical backgrounds and connections to music culture before entering nightlife organisation. Their first experiences came from private parties among friends, which later developed into public club events. This demonstrates the importance of DIY culture within alternative nightlife scenes, where activities often begin with limited financial resources but strong enthusiasm and community support.

The interviews showed that motivation within nightlife culture is rarely based on financial profit. Instead, young organisers are driven by passion for music, creativity, self-expression and the desire to create events that reflect their own values and aesthetics. Alternative nightlife was described as an opportunity to create spaces that differ from mainstream club culture and provide audiences with more experimental, inclusive and community-oriented experiences. Safety, inclusivity and freedom were emphasised as important principles within alternative nightlife culture.

My study also brought out several difficulties connected to participation in nightlife culture. Many respondents noted that young people without financial support often face greater challenges when organising events or entering the nightlife scene. Event organisation involves financial risks, technical equipment costs and often unpaid organisational work,

which can make long-term activity difficult. Despite these obstacles, participants emphasised the importance of persistence, willpower and teamwork.

This thesis concludes that nightlife culture should not be understood just as entertainment but as an important cultural and social field where young people actively shape urban cultural life. Through organising events, creating communities and experimenting with alternative cultural forms, young organisers contribute remarkably to the diversity and vitality of Estonian alternative nightlife culture.

Lisad

Lisa 1. Külalis-DJ-de ja *live*-artistide SoundCloud'i profiilid

SipElga14: <https://on.soundcloud.com/aJTmiiPCPKNdmmW96>

InesDaFerrari: <https://on.soundcloud.com/RamKdr1ruaEdoec29>

San Hani: <https://on.soundcloud.com/wCYXZCp2PMt95wBY9>

Metabora: <https://on.soundcloud.com/RNz631odXgHBj3my5>

Lisa 2. Küsimuskava ürituste organiseerijatele

Taust ja isiklik kogemus

1. Millega igapäevaselt tegelete?
2. Millal teie esimest korda ööeluga kokku puutusite? Milline oli teie kogemus?
3. Millal teie DJ-misega esimest korda kokku puutusite?
4. Mis tõmbab teid ööellu?
5. Millist rolli te naudite? Korraldaja? Publiku? Millised on erinevused?

Puhta Kräu algus

6. Mis on Puhas Kräu? Kas teid saab liigitada kindla žanri alla?
7. Kust tuli mõte teha Puhas Kräu? Kuidas Puhas Kräu sündis? Kelle idee see oli? Millal ideest tegelikkuseni jõudsite?
9. Millal toimus esimene üritus Puhta Kräu raames? Kus? Mäletate korraldamist? Kes esines? Millega pidite esimese ürituse puhul tegelema? Kuidas info levis?
10. Milline oli teie eesmärk üritustega alustades? Planeerisite kohe sarja alustada?
11. Mis eristab Puhta Kräu üritusi teistest Eesti ööelu sündmustest? Mis on Puhta Kräu eripära?

Ürituste korraldamine ja planeerimine

12. Milline näeb välja ühe peo planeerimine?
13. Kuidas leiate uued esinejad või DJ-d oma üritustele?
14. Mille järgi otsustatakse millist muusikat mängitakse? Kuidas mõjutab muusikažanri vahetust publikut?
15. Kas aasta jooksul on olnud märgata publikus muutuseid? Milliseid?
16. Kuidas olete finantseerinud ürituste korraldamist – omal jõul või olete ka saanud toetusi/rahalist abi?
17. Milliste raskustega olete pidanud silmitsi seisma? Kuidas on ürituste majanduslik külg? Kas tasub ära või maksate peale? Kuidas jagate ära üritustelt saanud summa?

Publik ja atmosfäär

18. Kelle jaoks te üritusi korraldate? Mis te arvate milline publik teid kõige rohkem külastab?
19. Kui suur rõhk on üritustel pandud visuaalsele küljele? Milliseid võtteid selle puhul kasutate? (dekoratsioonid, valgustus)
20. Kuidas loote üritustel sobiva atmosfääri, mis peegeldab Puhta Kräu olemust? Kas teil on mõni läbiv teema?
21. Kuidas mõjutab peopaiga valik publiku koosseisu või käitumist?
22. Turvaline ruum teie üritustel. Kuidas te sellele mõtlete või mis reeglid on kehtestatud?

Inspiratsioon ja mõjutused

23. Kuidas te endale inspiratsiooni leiate? Kas on konkreetseid artiste või üritusi, mis on mõjutanud Puhta Kräu kontseptsiooni?
24. Mida on üritused teile andnud?
25. Kas Puhas Kräu on inspireerinud teisi kohalikke korraldajaid või artiste? Kuidas see välja paistab?

Nõuanded ja tulevik

26. Milline on olnud tagasiside, mida olete saanud oma ürituste kohta?
27. Kas te naudite rohkem korraldaja või publiku rolli? Miks?

28. Mis te arvate, kas Eesti vajab veel selliseid üritusi? Kas igatüüpi saaks sellise asja organiseerimisega hakkama?
29. Millised on need kolm asja, mida iga korraldaja peaks arvesse võtma, kui planeerib üritust nagu Puhas Kräu?
30. Millised on Puhta Kräu lühiajalised ja pikaajalised eesmärgid?

Lisa 3. Küsimuskava ööasutuste esindajatele

KLUBI ROLL JA VÄÄRTUSED

1. Kuidas Te oma klubi/baari rolli Eesti öökultuurimaastikul kirjeldaksite?
2. Milline on Teie klubi/baari sihtgrupp vanuse, huvide ja kogemuse mõttes?
3. Millised väärtused on Teie klubis/baaris kõige olulisemad (nt turvalisus, loomingulisus, vabadus)?

SISENEMISTEED ÖÖKULTUURI MAASTIKULE

4. Kuidas noored (vanuses 18-25) Teie kogemuse järgi esmakordselt öökultuuri korraldus- või loometööga seotud rollidesse jõuavad?
5. Milliseid võimalusi pakute noortele, kes soovivad esmakordselt Teie klubis/baaris üritust korraldada?
6. Kuidas sisenemine toimub? Kas pigem noorte enda algatusel või kutsutakse neid skeenesse seestpoolt?

NOORTE MOTIVATSIOON JA VÄÄRTUSED

7. Mis motiveerib noori Teie hinnangul öökultuuri korraldus- ja loomevaldkonnas tegutsema?
8. Milliseid väärtusi noored Teie kogemuse järgi selles valdkonnas oluliseks peavad?
9. Kuidas saavad noored oma loomingulisi ideid ellu viia, arvestades öökultuuri majanduslikke ja praktilisi piiranguid?

TUTVUSED JA PÜSIVUS

10. Kui oluline roll on tutvustel ja võrgustikel noorte sisenemisel öökultuuri skeenesse?

11. Kas Teie hinnangul on kõigil noortel võrdsed võimalused öökultuuri valdkonda sisenemiseks? Miks või miks mitte?
12. Kuidas mõjutavad majanduslikud tingimused noorte osalemist öökultuuri korraldus- ja loomevaldkonnas?
13. Millised tegurid toetavad noorte püsimist öökultuuri skeenes pikemas perspektiivis?

REFLEKSIION

14. Milliseid uusi ideid, praktikaid jms toovad noored (18-25) Teie hinnangul öökultuuri skeenesse?
15. Mida saab Teie klubi/baar teha, et noortel tulijatel oleks skeenesse sisenemine ligipääsetavam?

Lisa mõtteid: ...

Lisa 4. Puhta Kräu ürituse disaini näide

Facebooki link üritusele, kus on näha klassikalist Puhta Kräu disainivalikut:
<https://fb.me/e/1xT8MFMkw>

Lisa 5. Puhta Kräu ürituse lavakujundus

Klotsidest ehitatud lava ning LEGO mehike. Tartu Genialistide Klubi. (Pilt on tehtud töö autori poolt 24.09.2023).

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Marija Tihonova,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „Noorte sisenemine Eesti ööelukultuuri maastikule“, mille juhendaja on Karin Leivategija, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Marija Tihonova

27.05.2026